Csongrád Város Polgármesteréről

Száma*:* Szo/1193-93/2026
Témafelelős: Vinczéné Dudás Katalin
Major Edina

E L Ő T E R J E S Z T É S

Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. augusztus 27-ei ülésére

Tárgy: Javaslat Csongrád Városi Önkormányzat Idősügyi koncepciójának megalkotására.

Tisztelt Képviselő- testület!

Az Országgyűlés a 81/2009.(X.2.) OGY határozatával elfogadta az Idősügyi Nemzeti Stratégiát 2009-2034-ig terjedő időszakra, mely alapvető célkitűzésként fogalmazta meg az idősödők és az idősek aktivitásának és függetlenségének megőrzését, de emellett a társadalmi és közösségi felelősségvállalásra is felhívta a figyelmet, a szolidaritás értékének megerősítését hangsúlyozva. Ebből kiindulva - a helyi sajátosságokra figyelemmel - Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2011.03.24-ei ülésén a 73/2011.(III.24.) számú határozatával elfogadta Csongrád város idősügyi koncepcióját, majd ötévente felülvizsgálta:

-a 2016.03.24-ei ülésén a 44/2016.(III.24.),

- a 2021.08.26-án a 82/2021.(VIII.26.) számú önkormányzati határozattal.

Jelen koncepció megalkotása ismét lehetőséget biztosít arra, hogy helyzetelemzést végezzünk e tárgykörben 2021-2025. évekre visszatekintve, illetve jövőbeni céljainkat, fejlesztési irányainkat meghatározzuk,aktualizáljuk.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy vitassa meg és fogadja el az előterjesztés melléklete szerinti Csongrád Városi Önkormányzat Idősügyi koncepcióját.

H a t á r o z a t i javaslat

Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a „Javaslat Csongrád Városi Önkormányzat Idősügyi koncepciójának megalkotására” című előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Képviselő-testület a melléklet szerinti koncepciót elfogadja.

2. A Képviselő-testület köszönetét fejezi ki mindazon intézményeknek, civil szervezeteknek, egyesületeknek, akik munkájukkal elősegítették ezen Koncepció megalkotását, és áldozatos, magas színvonalú tevékenységükkel hozzájárulnak az időskorú lakosság életminőségének javításához.

3. Felkéri a polgármestert, hogy az Idősügyi koncepciót ötévente vizsgálja felül.

   Határidő: 2031.08.31.
   Felelős: Bedő Tamás polgármester

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítést kap:

1. Képviselő-testület tagjai
2. Szociális és Lakásügyi Iroda
3. Irattár

Csongrád, 2026. augusztus 18.

Bedő Tamás
polgármester

CSONGRÁD VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

IDŐSÜGYI KONCEPCIÓJA

„A valódi kérdés tehát nem az, hogy hogyan kezeljük az öregedő társadalmat, hanem az, hogy felismerjük-e benne a növekedési potenciált. És talán még ennél is fontosabb: mikor kezdünk el nem problémaként, hanem erőforrásként tekinteni az idősebb generációkra? „

(Forrás: Oeconomus Gazdaságkutató Alapítvány)

2026.

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETÉS 4

II. HELYZETKÉP 5

II.1 Időskor fogalma 5

II.2 A népesség demográfiai jellemzői 5

II.3 Öregedési index 7

II.4 Születéskor várható átlagos élettartam: 8

II.5 Eltartottsági ráta: 8

III. A JELENLEGI NYUGDÍJRENDSZER 10

III.1 Nyugdíjjal kapcsolatos kormányzati intézkedések 10

III.2 Nyugdíj melletti munkavégzés 11

III.3 Nyugellátásban részesülők adatai – Csongrád 12

IV. EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓRENDSZER 15

IV.1 Egészségügyi alapellátás 15

IV.2 Egészségügyi szakellátások – járóbeteg szakellátás, gondozás, mozgás rehabilitáció, fürdőgyógyászat 15

IV.3 Egészségfejlesztési Iroda (EFI-LEK) 16

- Mozgásprogramok 16
- Táplálkozási tanácsadás 16
- Szűrővizsgálatok és állapotfelmérések 16
- Mentális egészség támogatása 17
- Egészségnevelő előadások 17
- Dohányzásról való leszokás és alkoholfogyasztás csökkentése 17
- Közösségi programok (egészségnapok, klubfoglalkozások, közös séták, családi rendezvények, tematikus egészséghetek). 17

IV.4 Mentési feladatok 17

IV.5 Otthoni szakápolás 17

IV.6 Leggyakrabban előforduló időskori betegségek 17

Miből adódnak a különbözőségek? 18

V. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK 20

V.1 Szociális alapellátások 21

V.2 Szociális szakosított ellátások 27

V.3 COVID-19 hatása a szociális ellátórendszerben 32
VI. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK 33
VI.1 Helyi önkormányzat Képviselő-testülete által nyújtott ellátások 33
VI.2 Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatal által nyújtott ellátások: 37
VII. SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK, KULTÚRA, SPORT, TANULÁS, VALLÁS, KÖZBIZTONSÁG 39
VII.1 Városi közművelődési intézmények programjai az időskorúaknak 39
VII.2 Civil szervezetek, sport szervezetek és alapítványok 41
VII.3 Rendvédelem 54
7.4 Vallás 55
VIII. ÖSSZEGZÉS 57
VIII.1 Eddigi „Jó gyakorlatok” 59
VIII.2 A 2026-2030. évre kitűzött cselekvési irányok 60

I. BEVEZETÉS

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról szóló 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az alábbiakkal indokolta a stratégia elkészítését:

„A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker – és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükséges az időspolitika kialakítása, az Idősügyi Nemzeti Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) elkészítése, melynek hosszú távú célkitűzései – tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség – 2034-ig kerültek megfogalmazásra. A Stratégiában a cselekvés iránya, az elérendő célállapot, valamint a célállapot eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerültek meghatározásra. „

A társadalom demográfiai változásai, a várható élettartam növekedése és az időskorú népesség arányának emelkedése egyre nagyobb figyelmet irányít az idősek életminőségét meghatározó tényezőkre. Az önkormányzatok kiemelt feladata, hogy olyan helyi közpolitikát alakítsanak ki, amelyek elősegítik az időskorú lakosság biztonságát, egészségmegőrzését, társadalmi részvételét és méltóságteljes életvitelét.

Jelen Idősügyi Koncepció (a továbbiakban: Koncepció) célja, hogy átfogó képet adjon Csongrád város időskorú lakosságának helyzetéről, feltárja azokat a kihívásokat és lehetőségeket, amelyek az idősek mindennapi életét befolyásolják, valamint meghatározza azokat a stratégiai irányokat és fejlesztési célokat, amelyek hozzájárulnak az aktív, egészséges és biztonságos időskor megteremtéséhez.

A Koncepció elkészítése során kiemelt szempont az esélyegyenlőség, a generációk közötti együttműködés erősítése, az önálló életvitel támogatása, valamint a szociális, egészségügyi, kulturális és közösségi szolgáltatások összehangolt fejlesztése. A dokumentum figyelembe veszi a vonatkozó jogszabályokat, országos szakpolitikai célkitűzéseket, valamint a helyi sajátosságokat, szükségleteket és rendelkezésre álló erőforrásokat.

A koncepció nem csupán a jelenlegi helyzet értékelésére törekszik, hanem hosszú távú szemléletet is képvisel. Olyan intézkedések és együttműködések megalapozását kívánja elősegíteni, amelyek révén a település tovább erősítheti idősbarát jellegét, és biztosíthatja, hogy az időskorú lakosok a közösség megbecsült, aktív és értékes tagjaiként élhessenek.

A dokumentum iránymutatásul szolgál az önkormányzat, az intézmények, a civil szervezetek és valamennyi érintett szervezet számára az időseket érintő fejlesztések és programok tervezéséhez, megvalósításához és folyamatos értékeléséhez.

II. HELYZETKÉP

II.1 Időskor fogalma

A tudomány az életkor meghatározását három különböző módon közelíti meg:
- naptári (kronológiai) életkor: ez a legjobban mérhető, számszerűsíthető adat,
- biológiai életkor: függ a pszichés állapottól, életmódtól, genetikai és környezeti tényezőktől,
- pszichológia életkor: nehezebben definiálható. Barak és Schiffman amerikai szociológusok az alábbi kategóriákat jelölték meg:
  -feel-age *(ki hány évesnek érzi magát),*
  -look-age *(ki hány évesnek néz ki),*
  -do-age *(bizonyos tevékenységek végzése iránti indíttatás, ami általában életkorhoz kötött),*
  -interest-age *(az egyén érdeklődési köre, tevékenysége melyik korcsoport szokásaihoz áll a legközelebb)*

Az ENSZ legtöbbször használt csoportosítása szerint a gyermekkor a serdülés koráig tart, a statisztikákban a 0–14 éves korúak tartoznak ide. A gyermekkort a felnőttkor követi 15–59 éves korig, majd az öregkor (60 évesek és idősebb korúak).

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az idősödést 50 éves kortól számolja, és az időskor több szakaszra bontását ajánlja: 50–59 év az áthajlás kora; 60–74 év az idősödés kora; 75–89 év az időskor; 90–100 év az aggkor; 100 év felett a matuzsálemkor.

Ezzel szemben az **Európai Unió -** és az Eurostat - 65 éves kortól számolja az időskort, mivel az Európai Unió legtöbb tagországában a hivatalos nyugdíjkorhatár 65 éves kortól kezdődik.

Jelen koncepció az Európai Unió által definiált időskorral (65 éves és annál idősebb korosztály) dolgozik.

II.2 A népesség demográfiai jellemzői

Lakónépesség:

A KSH definíciója szerint: "az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma." Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség (a be nem jelentett lakó vagy tartózkodási hely változásokból eredő torzításokkal).

- **Lakónépesség alakulása nemek szerint, január 1. (Csongrád)**

Év	Lakónépesség (fő)	Férfi (fő)	Nő (fő)
2021.	15.931	7.592	8.339
2022.	15.810	7.547	8.263
2023.	15.707	7.495	8.212
2024.	15.613	7.448	8.165
2025.	15.498	7.376	8.122
2026.	15.344	7.327	8.017

(forrás: Helyi Vizuál Regiszter Népességnyilvántartó)

A táblázat jól mutatja, hogy a város lakónépességének a száma évről évre csökkenő tendenciát mutat. Megállapítható, hogy összességében a nők aránya a férfiakhoz viszonyítva magasabb ezen időszak alatt. A népesség egészében nőtöbblet van, ami az egész világra jellemző. Ennek oka a nők magasabb életkora.

- **Lakónépesség alakulása főbb korcsoportok szerint, január 1. (Csongrád)**

Évek	Lakó-népesség (fő)	0-14 évesek száma (fő)	0-14 évesek aránya (%)	15-64 évesek száma (fő)	15-64 évesek aránya (%)	65 éves és idősebbek száma (fő)	65 éves és idősebbek aránya (%)
2021.	15.931	2.070	12,9	10.054	63,1	3.807	23,9
2022.	15.810	2.071	13	9.881	62,4	3.858	24,4
2023.	15.707	2.092	13,3	9.755	62,1	3.860	24,5
2024.	15.613	2.089	13,3	9.628	61,6	3.896	24,9
2025.	15.498	2.068	13,3	9.527	61,4	3.903	25,1
2026.	15.344	2.015	13,1	9.387	61,1	3.942	25,6

(forrás: Helyi Vizuál Regiszter Népességnyilvántartó)

A korcsoportos bontásból jól látszik, hogy viszonylag kedvezőtlenül alakul a lakosság megoszlása, hiszen a lakosság lélekszámának csökkenése mellett nő az idős lakosság száma. A város 65 éven felüli lakóinak száma évről évre növekszik, 2026. január elsején az állandó lakónépesség 25,6 %-a 65 éves és azon felüli, míg ez a szám 2021. január elsején 23,9 % volt.

- **Élve születések, halálozások száma (Csongrád)**

Év	Élve születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2021.	145	298
2022.	133	247
2023.	118	274
2024.	111	243
2025.	96	221

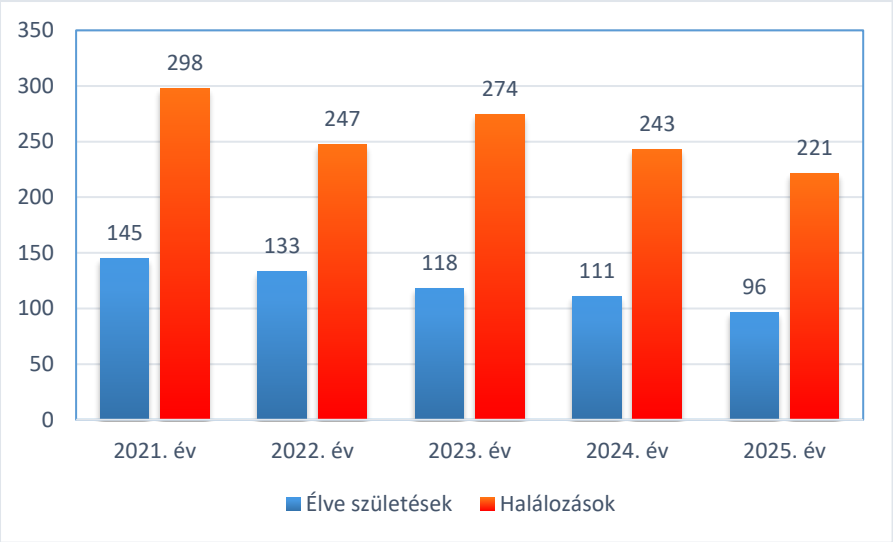

(forrás: Helyi Vizuál Regiszter Népességnyilvántartó)

A demográfiai adatok alapján a születések és halálozások száma folyamatos természetes népességfogyást eredményez, a természetes fogyás gyorsul. Ami már nem egyszerűen népesedési probléma, hanem egyre inkább gazdasági és társadalmi fenntarthatósági kockázattá válik. Hosszú távon munkaerőhiányt, lassabb gazdasági növekedést, növekvő nyugdíj- és egészségügyi terheket okozhat.

II.3 Öregedési index

Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

Öregedési index számítása:

$$\frac{\text{65 évesek és idősebbek száma}}{\text{0–14 évesek száma}} \times 100$$

Öregedési index országosan:

- 2021-ben: 139,4
- 2022-ben: 141
- 2023-ban: 141,5
- 2024-ben: 143,2
- 2025-ben: 145,5

Ez azt jelenti, hogy 2025-ben száz gyermekkorúra 145 időskorú jutott. A demográfiai előrejelzések alapján az öregedési index várhatóan 2035-re eléri a 150-et, 2070-re meghaladhatja a 250-et is.

Csongrád-Csanád vármegye vonatkozásában ez a szám 2025. évben 167,8. *(forrás:KSH)*

Csongrád város öregedési indexe 2025. évben 188,7 volt, ami azt jelenti, hogy **100 gyermekre és fiatalkorúra körülbelül 188 időskorú jutott. Ez az adat az országos és a vármegyei átlagot is meghaladja.**

II.4 Születéskor várható átlagos élettartam:

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Magyarországon a **születéskor várható átlagos élettartam** az alábbiak szerint alakul:

Év	**Férfi**	**Nő**
2021.	70,69 év	77,52 év
2022.	72,55 év	79,05 év
2023.	73,39 év	79,58 év
2024.	73,6 év	79,58 év
2025.	74,14 év	79,96 év

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a születéskor várható átlagos élettartam évről-évre minimális növekedést mutat.

A népesség tartós és folyamatos fogyása önmagában is nyugtalanító jelenség, mindez azonban a népesség öregedésével párhuzamosan zajlik, ami a korösszetétel torzulásával, a gyermek/fiatal, felnőtt és időskorú népesség korosztályainak kedvezőtlen arányváltozásával jár együtt. A népesség öregedésének egyik alapvető, de pozitív értelemben vett oka, hogy a megszületett nemzedékek közül egyre többen érik el, illetve élik meg hosszabban az időskort. Ennek eredményeként a népesség korösszetétele egyre inkább az időskorúak felé tolódik el, ez emeli az adott népesség átlagos életkorát. *(forrás: KSH)*

II.5 Eltartottsági ráta:

„ Az eltartottsági mutatók a népesség korösszetételében történt változások legfontosabb indikátorai. Értéküket hosszabb távon befolyásolja a gyermekvállalás és a halandóság alakulása, valamint a vándorlás. Az eltartottsági ráta történelmi változásának általános trendje, hogy a gyermekvállalás mérséklődésének hatására a kezdeti magas szintről előbb csökken, majd az életkor kitolódása miatt emelkedik. Utóbbi folyamat különösen erőteljesen bontakozik ki napjainkban a fejlett országokban, és a társadalmak elé rendkívül komoly, hosszú távú kihívásokat állít. Az eltartottsági ráta értékét alapvetően befolyásolja, hogy kiket tekintünk aktív korúaknak. Napjaink tendenciája az aktív kor alsó és felső határának emelkedése – előbbi az oktatás különböző szintjein eltöltött idő meghosszabbodása, utóbbi a javuló életkilátások miatt. Az életút belső arányainak megőrzése szükséges a népességfejlődés fenntarthatóságához.

Az eltartottsági ráták számításánál három főbb korcsoportot emelhetünk ki, ezek egymáshoz viszonyított arányai jól mutatják a társadalom elöregedését, az egyes korcsoportok függőségi viszonyait, és előrevetítik a változások társadalmi-gazdasági hatásait. A három kiemelt korcsoport: a gyermekkorúak (0–14 évesek), a felnőtt vagy aktív korúak (15–64 évesek) és az időskorúak (65 évesek és annál idősebbek).

Eltartottsági ráta: a gyermek- (0–14 éves) és az idős (65 éves és annál idősebb) népesség a 15–64 éves népesség százalékában.
A gyermeknépesség eltartottsági rátája: a gyermeknépesség (0–14 éves) a 15–64 éves népesség százalékában.
Az idős népesség eltartottsági rátája: az idős népesség (65 éves és annál idősebb) a 15–64 éves népesség százalékában."

Az élettartam hosszabbodásával a modern társadalmakban, így Magyarországon is egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, ennek következtében folyamatosan egyre nagyobb teher nehezedik a társadalmi ellátórendszerekre. Az időskori eltartottsági ráta a gyermekkorúak számát és arányát nem veszi figyelembe, az öregedés aktuális állapotát jelzi**.**

Magyarországon az időskori eltartottsági ráta az 1990. évi 20,0-ról 31 év alatt 31,2%-ra nőtt, azaz ezer aktív (15–64 éves) korúra 312 fő 65 éves és annál idősebb korú jutott 2021. január 1-jén. Ennél rosszabb az arány, ha csak a tényleges aktív korúakra, a 20 és 64 év közötti népességre vetítjük. 2021-ben 326 fő időskorú jutott ezer 20–64 éves emberre. Az időskorú eltartottsági ráta a korábbi időszak növekedését követően várhatóan egy ideig stagnálni fog, majd a 2030-as évek végétől gyorsuló ütemben folyamatosan újra emelkedik, és értéke **2070-ben 61,2% lesz a népesség-előrejelzés jelenlegi közepes változata szerint, azaz ezer 15–64 évesre 612 fő 65 éves és annál idősebb jut majd**." *(forrás: KSH)*

Teljes eltartottsági ráta:

Év	Magyarország	Csongrád-Csanád vármegye	Dél-Alföld
2001.	46,5	46,1	48,1
2012.	45,7	45,8	46,7
2025.	54,4	55,1	57,3

(forrás:KSH)

Az idős népesség eltartottsági rátája:

Év	Magyarország	Csongrád-Csanád vármegye	Dél-Alföld
2001.	22,2	22,7	23,4
2012.	24,6	26	26,3
2025.	32,2	34,5	35,6

(forrás:KSH)

III. A JELENLEGI NYUGDÍJRENDSZER

Az idős lakosság túlnyomó részének havi jövedelmét a nyugellátás képezi. Magyarországon a jelenlegi öregségi nyugdíjkorhatár 65 év.

Magyarországon nincs nyugdíjkényszer, ami azt jelenti, hogy nem kötelező a nyugdíjat igényelni, amikor a nyugdíjba vonulás jogszabályban előírt feltételei teljesülnek. A hatályos jogszabályok engedélyezik a nyugdíjigénylés halasztását.

A lenti táblázat a nyugellátásban, öregségi nyugdíjban részesülők számát, a folyósított havi átlag ellátás összegét mutatja be országos szinten (2021-2025):

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők **összesen** **(fő)**	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők, **ebből: öregségi nyugdíjasok** **(fő)**	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők, **ebből: megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők** **(fő)**	Az ellátás havi átlagösszege összesen, forint	Az ellátás havi átlagösszege, ebből**: öregségi nyugdíj, forint**	Az ellátás havi átlagösszege, ebből: **megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás**, **forint**
2021. január	2 514 969	2 028 758	281 840	137 375	150 571	82 191
2022 január	2 465 503	1 996 928	268 368	149 965	164 102	88 784
2023 január	2 433 631	1 989 617	253 741	190 606	208 168	112 311
2024 január	2 423 017	1 997 784	244 076	211 819	230 940	123 801
2025 január	2 413 071	2 000 101	239 245	222 423	242 327	129 311

(Forrás: Központi Statisztikai Hivatal- KSH)

III.1 Nyugdíjjal kapcsolatos kormányzati intézkedések

A Kormány a várható infláció éves mértékével minden év januárjában megemeli a nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások összegét. Az alábbi táblázat az éveleji, illetve az év közbeni nyugdíjemelések mértékét mutatja be.

Időszak	Nyugdíjemelés mértéke (%-ban)	Egyéb juttatások
2021. január 1. november	3 1,2	13. havi nyugdíj visszavezetése (első részlet kifizetése 2021. februárban)
2022. január 1. július 1. november 1.	5 3,9 (év közbeni rendkívüli emelés) 4,5	13. havi nyugdíj visszavezetése (a teljes összeg kifizetése februárban) +nyugdíj prémium
2023. január 1. november 1.	15 3,1	13. havi nyugdíj teljes összege
2024. január 1.	6	13. havi nyugdíj teljes összege
2025. január 1. november	3,2 1,6	13. havi nyugdíj teljes összege

Az elmúlt időszakban nemcsak január1-től, hanem -a megnövekedett infláció miatt - évközben is volt rendkívüli nyugdíjemelés (2022-ben), illetve 2023. januárban „rekord” mértékű emelésre került sor (15%).

Amennyiben a tényleges infláció (január-augusztusi vizsgált időszak alapján) meghaladja a januárban betervezett infláció mértékét, tárgyév novemberében nyugdíjkorrekcióra kerül sor. (2024. év kivételével minden évben volt korrekció)

Az éves és év közbeni emelések ellenére a nyugdíjak reálértéke messze elmarad a nettó átlag keresetektől. Továbbá jelentős jövedelmi különbségek vannak a régóta és a néhány éve nyugellátásban részesülők jövedelme között.

2021. évben a Kormány újból bevezette a 13. havi nyugdíjat, melynek kiutalása minden év februárjában esedékes. Idén februártól 14. havi nyugdíjra is jogosultak az ellátásban részesülők (2026-ban az összeg egynegyede került kifizetésre).

Magyarország gazdasági helyzetével, a GDP növekedéssel összefüggésben a nyugdíjasok nyugdíjprémiumra is számíthatnak, melynek kifizetése általában tárgyév november hónapra esik (a beszámolási időszakban csak 2022-ben volt nyugdíjprémium kifizetés).

A nyugdíjemelés mértéke nem követi a fogyasztói áremelkedést, illetve köztudott, hogy a jelenlegi „felosztó-kirovó” elven működő nyugdíjrendszer hosszabb távon nem tarható fenn.

A felosztó-kirovó elv lényege, hogy a jelenlegi aktív korúak jövedelméből levonásra kerülő társadalombiztosítási járulék fedezi a jelenlegi nyugdíjas korosztály nyugellátását. Ez a rendszer egy stabil gazdaság és kiegyensúlyozott demográfiai környezetben jól működik. Az elöregedő társadalmakban - mint Magyarország is – ahol egyre kevesebb a születések száma és egyre hosszabb a születéskor várható átlag élettartam, ott jelentős problémát vet fel finanszírozási szempontból, ezért is van évek óta napirenden a nyugellátási rendszerünk felülvizsgálata, módosítása. Az öngondoskodáson változatlanul nagy hangsúly van, ez a lehetőség azonban még mindig nincs jelentős mértékben elterjedve a lakosság körében.

III.2 Nyugdíj melletti munkavégzés

A hazai munkaerőhiány miatt a Kormány az elmúlt években jelentősen átalakította a nyugdíj melletti munkavégzést. Az új változások, mind a munkavállaló, mind a munkáltató számára kedvezőek, bármilyen engedélyezett jogviszonyban lehetőség van a nyugdíj melletti kereső tevékenységre. A nyugdíjas munkavállaló kizárólag 15%-os személyi jövedelemadót fizet, tehát mentesül a 18,5% társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség alól, a munkáltató pedig mentesül minden járulékteher alól.

Ezen felül vannak speciális szabályok a verseny-és a közszférában dolgozókra, illetve vannak eltérések a nyugdíjasok és a korhatár előtti nyugdíjasok esetében is.

A nyugdíjigénylésnek továbbra sem feltétele a biztosítási jogviszony megszüntetése, így akár megszakítás nélkül dolgozhat tovább az a munkavállaló, akinek megállapították a nyugdíjat. A jelenleg nyugdíj előtt álló idősek, idősödő korosztály jelentős része jól képzett, magasan kvalifikált, lojális a munkáltatójával, magas tűrőképességgel rendelkezik, ezért egyre elterjedtebb a visszafoglalkoztatásuk. A gazdaság szempontjából is fontos, hogy megteremtse ennek a korosztálynak a tovább foglalkoztatásához szükséges lehetőségeket.

III.3 Nyugellátásban részesülők adatai – Csongrád

Az alábbi táblázat a 65 év feletti csongrádi folyósítási címmel rendelkező nyugdíjban, hozzátartozói ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők teljes ellátás szerinti kategóriákba tartozó létszámadatokat mutatja be 2021-2025. január hónapokban:

Csongrád városi folyósítási cím, ellátásban részesülő 65 év feletti	2021. január	2022. január	2023. január	2024. január	2025. január
Fő ellátások megnevezése	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**
Öregségi nyugdíjak	3415	3467	3454	3487	3500
Rokkantsági és rehab. ellátások	124	122	128	130	133
Özvegyi és szülői nyugdíj	118	105	92	80	77
Árvaellátás	8	9	9	6	8
Mezg-i szövetkezeti járadék	**	**	**	**	**
Baleseti járadék	**	0	0	0	0
Rokkantsági járadék	7	7	7	7	8
Házastársi pótlék, jövedelempótlék	7	5	**	**	**
Egyéb járandóságok	**	**	**	**	**
Összesen:	**3613**	**3715**	**3690**	**3710**	**3726**

(Forrás: Magyar Államkincstár Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztály)

***Megjegyzés**:*

*A ** jelzéssel jelölt sorokban a létszám 5 főnél kevesebb, de nem 0. Az öregségi nyugdíjban részesülők sora tartalmazza azokat a személyeket is, akik a saját jogú öregségi nyugdíj mellett özvegyi vagy más kiegészítő ellátásban részesülnek.*

Az ún. teljes ellátások tartalmazzák a kiegészítő ellátásokat is (pl. öregségi nyugdíj mellett folyósított özvegyi nyugdíj)

2025. évben a Csongrádon folyósítási címmel rendelkező 65 év feletti lakosság száma 2021-hez viszonyítva kismértékben, 3,1%-kal (113fő) növekedett. A havi jövedelmeket tekintve továbbra is a legtöbben saját jogú öregségi nyugdíjat kapnak.

Csökkenő tendencia mutatkozik a kizárólag özvegyi /szülői nyugdíjban részesülők számában. Házastársi pótlék/jövedelempótlék iránti új kérelem már nem nyújtható be, az abban részesülők száma évről évre csökken.

Az alábbi táblázat az ellátások összeg szerinti bontását mutatja be:

Csongrád városi folyósítási cím, ellátásban részesülő 65 év feletti	2021. január	2022. január	2023. január	2024. január	2025 január
Összeg szerinti megbontás	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**	**Létszám (fő)**
50.000 Ft alatt	78	62	24	18	14
50.001-70.000Ft között	198	136	61	48	47
70.001-90.000 Ft	553	392	140	101	92
90.001-120.000 Ft	1160	999	542	339	285
120.001-150.000 Ft	816	968	782	695	642
151.001-180.000 Ft	**375**	470	806	806	727
181.001-220.000 Ft	**293**	344	571	668	739
220.001 Ft felett	**214**	351	772	1043	1188
Összesen:	**3687**	**3722**	**3698**	**3718**	**3734**

(Forrás: Magyar Államkincstár Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztály)

A táblázatból jól látszik, hogy az évenkénti emelések hatására jelentős mértékben lecsökkent a 120.000 Ft alatti ellátásban részesülők aránya.(2025.évben: 438 fő).

2025. évben a 65 év feletti csongrádi lakosok 36%-a (1369 fő) 120.001-180.000 Ft közötti jövedelemmel rendelkezett, 52% (1927 fő) 180.001 Ft feletti nyugellátásban részesült).

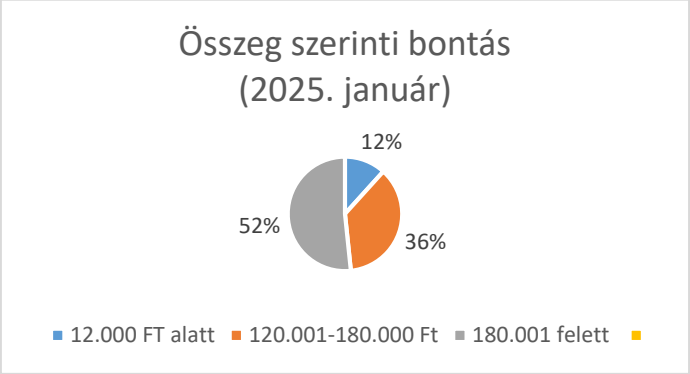

Csongrádi lakóhellyel rendelkező, nyugdíj mellett kereső tevékenységet végzők száma:

Év	Fő	Nem	Fő	Munkaidő (fő)	
				rész	teljes
2021.	**529**	férfi	211	129	82
		nő	318	223	95
2022.	**534**	férfi	215	125	90
		nő	319	210	109
2023.	**579**	férfi	223	121	102
		nő	356	220	136
2024.	**581**	férfi	214	103	111
		nő	367	210	157
2025.	**606**	férfi	227	109	118
		nő	379	224	155

(forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Csongrád-Csanád Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága)

A táblázatból jól látszik, hogy a kedvező adózási trendnek köszönhetően 2022. évtől kismértékben ugyan, de emelkedett a nyugdíj mellett, hivatalosan bejelentett munkavállalók száma. A nyugdíj melletti keresőtevékenységet végzők jelentősebb hányadát a nők teszik ki, a foglalkoztatás időtartama többségében részmunkaidőben történik.

Csongrádon és környékén köztudott, hogy sokan dolgoznak a mezőgazdaságban (szabadföldi-üvegházi kertészetben, szőlőtermesztésben), állattenyésztésben. Az elmúlt öt évben folyamatosan növekvő tendenciát mutat a statisztika.

Az alábbi táblázat az őstermelői tevékenységet folytató 65 év felettiek számát mutatja be:

Tevékenység	**2021. (fő)**	**2022. (fő)**	**2023. (fő)**	**2024. (fő)**	**2025. (fő)**
összesen	417	435	467	487	507

(Forrás: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatósága)

Nem ismert azoknak a 65 év felettieknek a száma, akik az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltételeivel ugyan rendelkeznek, de azt még nem vettek igénybe és tovább dolgoznak a főállásukban.

Ezüst gazdaság:

Az idősebb korosztály igényeire épülő termékek és szolgáltatások piaca – turizmus, gyógyturizmus, lakhatás, pénzügyi tervezés, digitális technológia - dinamikusan növekszik a mai társadalmakban. Mindezek a termékek és szolgáltatások nemcsak az aktív időskort, a hosszabb, egészségben eltöltött időtartamot, hanem jelentős gazdasági növekedést is elősegítik.

IV. EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓRENDSZER

IV.1 Egészségügyi alapellátás

Az egészségügyi alapellátásban hét felnőtt háziorvosi praxis, és egy vegyes praxis, négy vegyes fogorvosi praxis érhető el az idősek számára.
A 8-as számú háziorvosi vegyes praxis ellátási területe a bokrosi városrész, Csongrád Városi önkormányzat működtetésében látja el a feladatát.

Az egészségügyi alapellátási feladatok biztosítására vonatkozóan körzetekre bontva, a körzetek által összefogott utcaneveket tartalmazva, Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő - testülete megalkotta rendeletét. A körzeti betegellátás érdekében a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) finanszírozási szerződést köt.

Az **Orvosi Ügyelet** feladatellátását az **Országos Mentőszolgálat** (OMSZ) működteti. Az OMSZ szervezésében háziorvosi ügyeleti rendelést tartanak Csongrád, József Attila u 1 sz. alatt hétfőtől – péntekig 16.00 órától 22.00 óráig, ünnepnapokon és hétvégén 08.00- 14.00 óráig.
A központosított 1830-as hívószámon a felnőtt- és gyermekorvosi ügyelet érhető el.

IV.2 Egészségügyi szakellátások – járóbeteg szakellátás, gondozás, mozgás rehabilitáció, fürdőgyógyászat

Csongrádi térségben a lakosság járóbeteg szakellátása a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény feladata. A Rendelőintézet Gyöngyvirág u. 5., a Reumatológiai és mozgásszervi Járóbeteg szakellátások és a fizioterápiás kezelések, valamint a gyógytorna a Síp u. 3. sz. alatt, fürdőgyógyászat Dob u. 3. sz. alatti Gyógyfürdőben valósulnak meg. Az intézményben NEAK által finanszírozott járóbeteg szakrendelések működnek, területi ellátási kötelezettséggel.

Ellátási terület: Csongrád, Csanytelek, Felgyő és Tömörkény közigazgatási területen élő lakosság.

A szakrendeléseken előjegyzési rendszert működik, ezért a tervezhető ellátásokra előzetes időpont egyeztetés szükséges. Sürgős esetekben a soronkívüliség biztosított minden megjelenő beteg számára.

Az elmúlt 4 évben megvalósult beruházásokra fordított összeg a járóbeteg szakellátásban:

	2022. év	**2023. év**	**2024. év**	**2025. év**
Dr. Szarka Ödön E.E.Sz.I.	13.932.020	280.400	5.878.553	30.043.152

Várólista egyes szakrendelésekre vonatkozóan:

Szakellátás	**Várakozási idő**
Audiológia	várólista nincs
Belgyógyászat	2 hét, sürgős esetben azonnal
Bőrgyógyászat	1-2 hét
Fül-orr-gégészet	várólista nincs
Endokrinológia	6 hónap
Kardiológia	3 hónap, sürgős esetben azonnal

Mozgásszervi rehabilitáció	4 nap
Neurológia	5 nap
Ortopédia	15 nap
Pszichiátria, addiktológia	várólista nincs
Reumatológia	10 nap
Röntgen	várólista nincs
Sebészet, traumatológia	várólista nincs
Szemészet	15 nap, sürgős esetben azonnal
Szülészet-nőgyógyászat, terhes gondozás	10 nap
Tüdőgyógyászat	4 nap
Ultrahang	1 hónap, sürgős esetben azonnal
Urológia	várólista nincs
Vérvétel	várólista nincs
Fizioterápia	4 nap
Gyógytorna	15 nap
Dietetika	15 nap
Pszichológus	21 nap
Fürdőgyógyászat	várólista nincs
Gondozás: bőr-, nemi beteg, addiktológiai ,pszichiátria	várólista nincs

IV.3 Egészségfejlesztési Iroda (EFI-LEK)

A Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény szervezeti egységeinek keretében működik az Egészségfejlesztési Iroda. Működtetése pályázati forrásból valósul meg. Évente 25.200 000 Ft.- ra pályázhat az Intézmény. Az Egészségfejlesztési Iroda működésének célja az egészségtudatosság növelése, az egészséges életmód kialakításához szükséges minták terjesztése, egészségfejlesztést, betegségmegelőzést célzó programok lebonyolítása, szervezése, egészségkommunikáció. Hosszú távú cél a lakosság egészségi állapotának javítása, növelni az egészségben eltöltött évek számát, valamint az egyéni felelősségvállalás növelése a saját egészségével kapcsolatban.

Az EFI által szervezett programok:

- Mozgásprogramok

(gyógytorna, senior torna, nordic walking, gerinctorna, egyensúlyfejlesztő és elesésmegelőző foglalkozások, séta- és túraprogramok.)

- Táplálkozási tanácsadás

(dietetikusi konzultáció, egészséges étrend kialakítása, cukorbetegek és magas vérnyomással élők étrendi tanácsadása, főzőbemutatók és életmódprogramok).

- Szűrővizsgálatok és állapotfelmérések

(vérnyomásmérés, vércukorszint-ellenőrzés, testösszetétel-vizsgálat, testtömegindex (BMI) meghatározása, életmódkockázat-felmérés.)

- Mentális egészség támogatása

(memóriafejlesztő foglalkozások, stresszkezelő csoportok, relaxáció, pszichológiai tanácsadás, demenciával kapcsolatos tájékoztatás)

- Egészségnevelő előadások

(magas vérnyomás, cukorbetegség, csontritkulás, szív- és érrendszeri betegségek, daganatok megelőzése, gyógyszerek helyes alkalmazása, védőoltások jelentősége időskorban, időskori biztonság, áldozattá válás megelőzésére való törekvés)

- Dohányzásról való leszokás és alkoholfogyasztás csökkentése

- Közösségi programok (egészségnapok, klubfoglalkozások, közös séták, családi rendezvények, tematikus egészséghetek).

Ezek nemcsak az egészséges életmódot támogatják, hanem segíthetnek csökkenteni az időskori magányt és növelni a közösségi aktivitást is.

A rendszeres részvétel hozzájárulhat:

- a krónikus betegségek kialakulásának megelőzéséhez vagy késleltetéséhez,
- az önálló életvitel hosszabb ideig történő megőrzéséhez,
- a fizikai és szellemi teljesítőképesség fenntartásához,
- az életminőség javításához,
- az egészségügyi ellátás igénybevételének csökkentéséhez.

IV.4 Mentési feladatok

Országos Mentőszolgálat Dél - alföldi Regionális Mentőszervezete 6640 Csongrád, József A. u. 1. sz. Csongrádi Mentőállomás.

IV.5 Otthoni szakápolás

Működtető: Csongrád Otthonápolási és Szolgáltató Bt. 6640 Csongrád, Vasvirág u 26.

A beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesül szakorvosi javaslat alapján, háziorvosa vagy kezelőorvosa elrendelésére. Ellátási területe: Csongrád város, Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek közigazgatási területe.

IV.6 Leggyakrabban előforduló időskori betegségek

- **Szív- és érrendszeri betegségek**: magas vérnyomás, koszorúér-betegség, szívelégtelenség, szívritmuszavarok és stroke.
- **2-es típusú cukorbetegség**: gyakran társul túlsúllyal, magas vérnyomással és emelkedett vérzsír szintekkel.
- **Ízületi betegségek**: főként kopásos ízületi elváltozások (artrózis), amelyek fájdalmat és mozgáskorlátozottságot okozhatnak.

- **Csontritkulás (oszteoporózis)**: növeli a csonttörések, különösen a csípő-, csukló- és csigolyatörések kockázatát.
- **Demencia**: ide tartozik például az Alzheimer-kór, amely memóriazavarral és fokozatos szellemi hanyatlással jár.
- **Parkinson-kór**: mozgászavar, remegés, izommerevség és egyensúlyproblémák jellemzik.
- **Krónikus tüdőbetegségek**: például a COPD, különösen dohányosoknál vagy korábbi dohányosoknál.
- **Daganatos betegségek**: az életkor előrehaladtával számos daganattípus (például vastagbél-, prosztata-, emlő- vagy tüdőrák) gyakoribbá válik.
- **Látás- és hallásromlás**: például szürke hályog, időskori makula degeneráció vagy halláscsökkenés.
- **Depresszió és szorongás**: időskorban sem ritkák, és sokszor nem ismerik fel őket időben.

Fontos tudni, az egyes betegségek előfordulása jelentősen eltér. Az alábbi adatok idősebb, általában 65 év feletti korcsoportra jellemzőek, százalékos megosztásban.

Betegség	Férfi	Nő	Megjegyzés
Magas vérnyomás	45-48%	52-55%	Időskorban a nők körében kissé gyakoribb.
2-es típusú cukor betegség	52-55 %	45-48 %	Férfiaknál valamivel gyakoribb.
Szívkoszorúér betegség	55-60 %	40-45 %	Férfiaknál korábban és gyakrabban jelentkezik.
Stroke	48 %	52%	Időskorban a nők hosszabb élettartama miatt összességében valamivel gyakoribb.
Alzheimer-kór és más demenciák	35–40%	60–65%	A betegek többsége nő.
Parkinson-kór	60 %	40%	Férfiaknál gyakoribb.
Csontritkulás	20%	80 %	Jelentősen gyakoribb nőknél.
Csípőtáji törés	25-30%	70-75%	A csontritkulással függ össze.
COPD	50 %	50%	Korábban férfiaknál volt gyakoribb, ma már közel azonos.
Vastagbélrák	55%	45 %	Kis férfi túlsúly figyelhető meg.

Miből adódnak a különbözőségek?

- **A nők átlagosan hosszabb ideig élnek**, ezért a nagyon idős korban jelentkező betegségek (például a demencia vagy a csontritkulás) nagyobb arányban szerepelnek.
- **A férfiaknál** gyakoribbak a korábban kialakuló szív- és érrendszeri betegségek, valamint a Parkinson-kór.
- A hormonális különbségek, az életmód, a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a munkakörülmények is befolyásolják az egyes betegségek gyakoriságát.

Az Egészségfejlesztési Iroda célja, hogy a lakosság – különösen a krónikus betegségek szempontjából veszélyeztetett csoportok, így az idősek – számára könnyen elérhető, térítésmentes egészségfejlesztő szolgáltatásokat biztosítson.

A programok a rendszeres testmozgás, az egészséges táplálkozás, a lelki egészség támogatása, a szűrővizsgálatok, az egészségnevelés és a közösségépítés révén ösztönzik az életmódváltást, hozzájárulva az egészségesebb és aktív időskor megőrzéséhez.

V. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szociális törvény értelmében a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást – ami magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat- az állam, valamint az önkormányzatok és az egyházak biztosítják.

Csongrád városában működő – 65 éven felülieket érintő - szociális alap- és szakosított ellátások:

Fenntartó	**Intézmény megnevezése**	**Nyújtott szolgáltatások**
Csongrád Városi Önkormányzat	**Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény**	- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás– idősek otthona, szakápolás működési engedéllyel
Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás (Atmöt)	**Piroskavárosi Szociális Család- és Gyermekjóléti Intézmény**	- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás – idősek otthona - családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás
Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	**Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye**	- pszichiátriai betegek nappali ellátása, fejlesztő foglalkoztatás - pszichiátriai betegek közösségi ellátása
Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás	**Esély Szociális Alapellátási Központ**	- étkeztetés - házi segítségnyújtás - idősek nappali ellátása - demens személyek nappali ellátása - fogyatékkal élők nappali ellátása - támogató szolgáltatás - tanyagondnoki szolgáltatás - pszichiátriai betegek közösségi ellátása - szenvedélybetegek közösségi ellátása
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	**Gondviselés Háza Aranysziget Időskorúak Otthona Csongrád**	- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás- idősek otthona
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	**Gondviselés Háza Fogyatékkal Élők Kisréti Otthona Csongrád**	- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás- fogyatékos személyek otthona

	Gondviselés Háza Fogyatékkal Élők Kisréti Otthona I-II. Csongrád	- lakóotthoni ellátás-fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona
Baptista Tevékeny Szeretet Misszió	**Új Esély Központ Csongrád** **Új Esély Központ Csongrád II.**	- szenvedélybetegek nappali ellátása

V.1 Szociális alapellátások

- **Tanyagondnoki szolgáltatás** (6640 Csongrád, Fő u. 64.)

Ellátási területe Csongrád város közigazgatási határán belül a teljes külterület lakosságra kiterjed.
A tanyagondnoki szolgáltatás célja a külterületi, egyéb belterületi, vagy a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítése, a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása. Az idősek és egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése.

- **Étkeztetés**

A szociális étkeztetés az Esély Szociális Alapellátási Központ három telephelyén valósul meg (6640 Csongrád, Fő u. 64., 6640 Csongrád, Gr. Apponyi A. u. 5.**,** 6640 Csongrád, Bokros u. 23.)
Ellátási területük Csongrád város közigazgatási területe.
Szociális étkezésre jogosult az, aki kora, illetve egészségi állapota miatt önmaga, vagy eltartottja részére átmeneti, vagy tartós jelleggel napi egyszeri étkezésről gondoskodni nem tud. Akinek ellátásáról hozzátartozója, vagy a vele közös háztartásban élő családtagja önhibáján kívül gondoskodni nem tud. Jogosult még, akinek egészségügyi állapota indokolttá teszi, és a háziorvosa igazolja. Étkeztetés keretében napi egyszeri meleg étel biztosított. A szolgáltatás az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működik.

- **Házi segítségnyújtás** (6640 Csongrád, Fő u. 64.)

Ellátási területe Csongrád város közigazgatási területe.
Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.
A házi segítségnyújtás keretében szociális segítést vagy - a szociális segítés tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** (6640 Csongrád, Fő u. 64.)

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

2024. december 31. napjával megszüntetésre került a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatellátása. Az ellátásban részesültek mindegyike részére a Gondosóra megigénylésre került.

Gondosóra program

A Gondosóra program Magyarország Kormánya által 2022. márciusában elindított, ingyenesen igénybe vehető, 65 év feletti, magyar állampolgárság és belföldi bejelentett lakcím esetén alanyi jogon hozzáférhető jelzőkészülékes szolgáltatás.

Mi a Gondosóra program célja? A program elsődleges célja az otthoni és önálló életvitel meghosszabbítása. Ám sokszor az önellátás mellett is szükség lehet külső segítségre. A Gondosóra program segít abban, hogy az idős emberek szükség esetén egyszerűen elérjék azt a személyt, aki gyorsan, valódi segítséget tud nyújtani nekik.

A Gondosóra programhoz egy 0–24 órás diszpécserszolgálat tartozik, ahol szakképzett diszpécserek nyújtanak segítséget a felmerülő problémák megoldásában, szükség esetén a kontaktszemélyek (kapcsolattartó családtag, szomszéd, barát, vagy opcionálisan szociális gondozó stb.) bevonásával. A segítségnyújtás nemcsak vészhelyzet esetén elérhető, hanem hétköznapi, egyszerűbb problémákban is gyors támogatást jelent. Korszakváltás a biztonság terén és mérföldkőnek számít az idősgondozásban: nagy segítség a felhasználóknak, de biztonságot és megnyugvást nyújt a felhasználó családjának és hozzátartozóinak is, tudva, hogy a segítség egy gombnyomással elérhető.

A Gondosóra programra való jelentkezés ingyenes, a szolgáltatás havidíjmentes és Magyarország minden településén hozzáférhető a hét minden napján és órájában.

A Gondosóra program iránt helyi szinten is nagy érdeklődés mutatkozott, melyet jól tükröz az, hogy az Alsó Tisza-menti Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Esély Szociális Alapellátási Központ (székhely: 6640 Csongrád, Kossuth tér 7.) által működtetett jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mint szolgáltatás iránti igény 2023. évről 2024. évre az alábbiak szerint változott:

	2023. szeptemberében	**2024. július 01. napjától**
-Csongrád város területén	52 db készülék (Fő u. 64.)	23 db készülék,
-Csanytelek község területén	27 db készülék (Baross G. u. 2.)	0 db készülék,
-Felgyő község területén	0 db készülék,	0 db készülék,
-Tömörkény község területén	13 db készülék (Ifjúság u. 8.)	0 db készülék,
-Tiszasas község területén	8 db készülék (Fő u. 13.)	0 db készülék

A szolgáltatás központi feladat-finanszírozás keretében működött, melyhez az illetékes Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet nyújtott pályázati támogatást, a támogatói okirat szerint. Ebben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátáshoz szükséges jelzőkészülékre vonatkozó előírásoknak is meg kellett felelni, melynek sarokpontja, hogy pályázatot akkor lehetett benyújtani, ha legalább 40 jelzőkészülék működtetése szerinti igény jelentkezik.

A Gondosóra programban való részvétel térítésmentes, ellentétben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatásával, így a fent megjelölt településeken olyan mértékben lecsökkent az érdeklődés a szociális ellátás iránt, ami jóval alám ent az említett 40 jelzőkészülék száma alá, amely azt eredményezte, hogy 2024. december 31. napjával megszüntetésre került a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mint feladatellátása. Azon személyek, akik még az ellátást igénybe vették, de a Gondosóra programhoz nem csatlakoztak - tájékoztatva lettek a Gondosóra programról, illetve akinek szüksége volt rá, annak a regisztrációban is segítséget nyújtottak a gondozónők.

- **Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása**

Pszichiátriai betegek közösségi ellátását az Esély Szociális Alapellátási Központ és a Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Kft. biztosítja (6640 Csongrád, Fő u. 64., 6640 Csongrád, Fő u. 74.)

A 6640 Csongrád, Fő u. 64. szám alatti telephely ellátási területe Csongrád város, Felgyő Csanytelek, Tömörkény községek közigazgatási területe.
A 6640 Csongrád, Fő u. 74. szám alatti telephely ellátási területe Csongrád közigazgatási területére terjed ki.

A közösségi pszichiátriai ellátás olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik.

- **Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása** (6640 Csongrád, Fő u. 64.)

Ellátási területe Csongrád város, Felgyő Csanytelek, Tömörkény községek közigazgatási területe.
A szenvedélybetegek közösségi ellátás célja, hogy az általa gondozott addiktológiai problémával küzdő ellátottak integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve, ha betegségükből adódóan már kirekesztődtek a társadalomból, reintegrálódjanak a közösségbe. Ennek érdekében a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció minden formáját az igénybevevő otthonában, illetve lakókörnyezetében biztosítja.

- **Támogató szolgáltatás** (6640 Csongrád, Fő u. 64.)

Ellátási területe Csongrád város, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény községek közigazgatási területe.
A szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

- **<u>Időskorúak nappali ellátása</u>**

Időskorúak nappali ellátását az Esély Szociális Alapellátási Központ három telephelyen biztosítja (6640 Csongrád, Gr. Apponyi u. 5., 6640 Csongrád, Fő u. 64., 6640 Csongrád, Bokros u. 29.)

Ellátási területük Csongrád város közigazgatási területe.

Napi feladatok az ellátottak testi, lelki és fizikai állapotának megfelelő egyéni és csoportos foglalkoztatás szervezése. Az idősek állapotának nyomon követése. Kapcsolattartás családtagokkal, hozzátartozókkal. Igény szerint ebéd biztosítása.

Feladatok közé tartozik továbbá a harmonikus életvitel megteremtése, egyedüllét feloldása, valamint a tétlenséggel járó káros hatások megszüntetése. Az egészségi állapot folyamatos ellenőrzése és lehetőségekhez mérten javítása.

Az ellátottaknak lehetőségük van mosásra, vasalásra, ruhajavításra, személyi higiéniára.

A demens személyek gondozása egyéni gondozási terv, mentálhigiénés állapotfelmérés alapján, szakszerű gondozói felügyelet mellett történik. Ez az ellátási forma az igénybe vevők állapotának megőrzése, a meglévő szellemi képességek megtartása mellett a hozzátartozók tehermentesítését is szolgálja. A demens ellátottak számára egyéni, kiscsoportos vagy integrált foglalkozások szervezése történik napi szinten.

- **<u>Fogyatékkal élők nappali ellátása</u>** (6640 Csongrád, Síp u. 3.)

Ellátási területe Csongrád város, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény községek közigazgatási területe.
A Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye az ellátottaknak biztosít a jogszabályban és szakmai rendeletben előírt személyiségfejlesztést, a képességek fejlesztését, melyek során figyelembe veszik az individuális különbözőségeket, a személyiség igényeit, szükségleteit, az ellátott állapotát. A szociális modell elvének megfelelően az ellátott erősségeire, meglévő képességeire építve határozzák meg a fejlesztést, szinten tartást.

- **<u>Pszichiátriai betegek nappali ellátása</u>**

Pszichiátriai betegek nappali ellátását a Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Kft. kettő telephelyen biztosítja (6640 Csongrád, Templom u. 13/A, 6640 Csongrád, Fő u. 74.).
Ellátási területük Csongrád, Szentes, Felgyő, Tömörkény, Csanytelek közigazgatási területe.
Az ellátottak köre elsősorban azon pszichiátriai betegek, akik a tizennyolcadik életévüket betöltötték, és felvételkor folyamatos fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igényelnek. A pszichiátriai betegek nappali ellátása önkéntes, amely a pszichiátriai betegek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá szükség esetén megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

- **<u>Szenvedélybetegek nappali ellátása</u>** (6640 Csongrád, Raisió u. 2.)

Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 10/2021.(II.09.) számú önkormányzati határozatával hozzájárult ahhoz, hogy a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió (4028 Debrecen, Simonyi út 14.) Csongrád város közigazgatási területén szenvedélybetegek részére nappali

ellátást nyújtó intézményt hozzon létre és működtessen, egyúttal aláírásra került a szociális ellátás megvalósítása érdekében az ellátási szerződés.

A Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály 2021. szeptember 27. napjától 50 fő férőhelyszámmal engedélyezte az Új Esély Központ Csongrád 6640 Csongrád, Raisio u. 2. szám alatti engedélyes működését.
A Baptista Tevékeny Szeretet Misszió a megnövekedett számú igényre hivatkozva kezdeményezte az 50 férőhely bővítését 100 főre. A Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály 2022. november 25. napjától további 50 fő férőhelyszámmal engedélyezte az Új Esély Központ II. Csongrád 6640 Csongrád, Raisio u. 2. szám alatti engedélyes működését.

Ellátási területük Csongrád város közigazgatási területe.

A szenvedélybetegek nappali ellátása egyéni szükségletekre alapozott, hosszú távú szolgáltatást kínál, mely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére. A szakmai alapokat tekintve, felépülésközpontú elvek mentén preventív, rehabilitációs céllal nyújt szolgáltatást.
A szenvedélybetegek nappali intézménye az önkéntességre és a speciális segítő programokra épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő lakossági és családi programok szervezését és lebonyolítását, valamint alacsonyküszöbű és ártalomcsökkentő szolgáltatást nyújt.

- **<u>Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás</u>** (6640 Csongrád, Kossuth tér 7.)

Ellátási területe Csongrád város közigazgatási területe.
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat figyelemmel kíséri a lakosság életvezetését, az egyén és család között felmerülő konfliktusokat, kutatja a konfliktusok megoldási módját**.** A szolgáltatás az ellátási területen élő valamennyi gyermekre, családra, gyermektelen családra és egyedülálló személyre terjed ki rendszerszemléletű szociális munkával.

	Ellátásban részesültek száma (fő)									
Szolgáltatás megnevezése	**2021. évben**		**2022. évben**		**2023. évben**		**2024.évben**		**2025. évben**	
	Összesen	**Ebből 65 éven felüli**	**Összesen**	**Ebből 65 éven felüli**	**Összesen**	**Ebből 65 éven felüli**	**Összesen**	**Ebből 65 éven felüli**	**Összesen**	**Ebből 65 éven felüli**
étkeztetés (három telephelyen)	239	195	251	214	248	209	264	229	272	235
tanyagondnoki szolgáltatás	342	115	332	108	316	111	324	128	309	120
házi segítségnyújtás	107	99	112	109	99	94	107	104	91	88
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	100 (53)*	97 (52)*	100 (52)*	99 (51)*	100 (52)*	100 (52)*	23 (23)*	23 (23)*	-	-
pszichiátriai betegek közösségi ellátása (kettő telephelyen)	90	50	93	52	89	45	89	45	91	50
szenvedélybetegek közösségi ellátása	47	21	46	13	47	12	47	7	47	13
támogató szolgáltatás	31	5	37	5	36	4	37	6	38	5
idősek nappali ellátása (három telephelyen)	89	77	98	88	98	90	93	85	95	89
fogyatékkal élők nappali ellátása	33	1	36	1	35	1	33	2	36	3
pszichiátriai betegek nappali ellátása (kettő telephelyen)	106	44	106	39	107	41	106	41	106	39
családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás	579	16	729	31	640	32	785	44	823	26
szenvedélybetegek nappali ellátása	50	15	100	24	100	31	100	33	80	33

(forrás: intézményi nyilvántartás) * Csongrádon kihelyezett készülékek

V.2 Szociális szakosított ellátások

Csongrád városában három idősek otthona, egy fogyatékos személyek otthona, illetve fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona működik. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Szociális Ápoló Otthon) 2024. október 10 napjától, mint idősek otthona működik tovább.

- **<u>Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény</u>**

Az átmeneti otthoni ellátást kizárólag 18. életévüket betöltött nők és férfiak vehetik igénybe, akik betegségük miatt vagy más okból időlegesen állandó ápolásra szorulnak, erről sem maguk, sem hozzátartozóik gondoskodni otthonukban nem képesek, illetve rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényelnek.

Évről évre egyre nagyobb igény mutatkozik az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, az idősek otthona iránt. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás kimerítését (1+1 év) követően a gondozási szükséglet a legtöbb esetben továbbra is fennáll, de az intézményen belül nem mindig garantált a lakók áthelyezése helyhiány miatt, illetve nagyon sok esetben más otthonba sem tudják őket fogadni.

A fentiek miatt Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024. augusztusi ülésén döntött **az átmeneti elhelyezést nyújtó Szociális Ápoló Otthon idősek otthonává történő átminősítéséről.**

A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály a szolgáltató nyilvántartásban átvezette a módosításokat. Az összevont intézmény 2024.10.10. napjától 62 férőhelyszámmal ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, idősek otthonaként működik Őszülő Otthon néven.

- **<u>Ápolást, gondozást nyújtó intézmény- Idősek Otthona</u>**

  - **Őszülő Otthon** (6640 Csongrád, Vasút u. 92.): ellátási területe Csongrád város, Felgyő és Tömörkény községek közigazgatási területe.
  - **Piroskavárosi Idősek Otthona** (6640 Csongrád, Szent I. u. 19.): ellátási területe Csongrád város, Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek közigazgatási területe.
  - **Gondviselés Háza Aranysziget Időskorúak Otthona Csongrád** (6640 Csongrád, Gyöngyvirág u. 7-9.): ellátási területe Magyarország közigazgatási területe.

Az idősek otthona célja a szolgáltatást igénybe vevő, gondozásra szoruló ember szükségleteihez igazodó segítségnyújtás biztosítása, amelynek mértékét és módját mindenkor a segítségre szoruló ember egészségi-, szociális és pszichés állapota alapján határozzák meg úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson.

Az Őszülő Otthon továbbra is ellátja a 2018. szeptember 20-a óta meglévő szakápolási feladatokat és jelenleg is érvényes **szakápolási működési engedéllyel rendelkezik.** A szakápolás végzése lehetővé teszi a fekvőbeteg ellátás részbeni kiváltását, valamint a kórházban töltött napok számát csökkentheti. Az idős emberek nehezen viselik a változást, ezért biztonságérzetüket növeli, életminőségüket javítja a megszokott környezetben történő ellátás,

ahol ismerős személyek látják el őket, ennek köszönhetően nagyobb hatékonysággal biztosítható a személyre szabott ellátás.

- **<u>Fogyatékos személyek otthona, illetve fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona</u>**

- **Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona** (6640 Csongrád, Kisrét tanya 19/a.): ellátási területe országos.
- **Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona I.-II. Csongrád** (6640 Csongrád, Kisrét tanya 19/b.): ellátási területe országos.

Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona 2023. január 01. napjától önálló szociális intézményként működik. Székhely intézmény a Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona (6640 Csongrád, Kisrét tanya 19/a.), telephelyei a Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona I.-II. Csongrád (6640 Csongrád, Kisrét tanya 19/b.)

Az intézmény 100 férőhelyes, korszerű tartós bentlakást nyújtó szociális otthonból és 2 db 12 férőhelyes ápoló-gondozó célú lakóotthonból áll. Feladata a nem foglalkoztatható felnőtt korú, enyhe, középsúlyos és súlyos értelmi fogyatékos személyek fizikai és egészségügyi ellátása, pszichés gondozása.

A városban működő szociális intézmények megfelelnek a hatályos jogszabályokban előírt működési feltételeknek. Mind az egyházi, mind az önkormányzati fenntartó igyekszik forrást biztosítani a magas színvonalú ellátáshoz és a méltó munkakörülményekhez, ezért az intézményekben folyamatosak a fejlesztések, beruházások. A teljesség igénye nélkül **az elmúlt öt évben megvalósult nagyobb fejlesztések, beruházások:**

- fűtés korszerűsítés
- nyílászárók cseréje
- hőszigetelés,
- klímák beszerelése
- vizesblokk felújítás,
- villamos hálózat felújítása
- festés
- gépjárművek beszerzése
- az épületek karbantartása (festés, szigetelés, burkolás)
- vizesblokkok, lakószobák felújítása
- konyhai- és mosodai gépek cseréje
- hűtőkamra felújítása
- ózongenerátor beszerzése
- elektromos betegágyak beszerzése
- ápolási eszközök beszerzése
- irodai felszerelések cseréje, beszerzése (laptop, számítógép, szoftverek, bútorok),
- elektromos távirányítós kapuk kamerával

Az alábbi táblázat szemlélteti, hogy a fenntartók (egyházi vagy önkormányzati) 2022-2025.években intézményi beruházásokra mekkora összeget fordítottak (Ft-ban):

	2022.év	2023.év	2024.	2025.
Dr. Szarka Ö. Egyesített Eü-i Intézmény (idősek otthona)	13.620.963	25.109.869	19.017.464	10.542.132
Piroskavárosi Szociális Család– és Gyermekjóléti Intézmény	5.378.750	17.273.375	6.910.723	202.990
Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Kft.	9.002.032	18.769.690	9.970.275	8.232.244
Esély Szociális Alapellátási Központ	7.845.531	5.290.672	7.884.029	6.207.455
Gondviselés Háza Aranysziget Időskorúak Otthona	16.671.276	46.079.093	53.802.603	73.269.332
Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona Csongrád, Lakóotthon I-II.	2.680.000	1.990.000	6.258.000	19.686.000
Új ESÉLY Központ Csongrád I-II.	0	0	0	45.000.000

Szolgáltatás megnevezése		Ellátásban részesültek száma (fő)									
		2021. évben		2022. évben		2023. évben		2024. évben		2025. évben	
		Összesen	Ebből 65 éven felüli	Összesen	Ebből 65 éven felüli	Összesen	Ebből 65 éven felüli	Összesen	Ebből 65 éven felüli	Összesen	Ebből 65 éven felüli
átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás **(Szociális Ápoló Otthon)**		94	94	60	60	66	66	-	-	-	-
ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás- **idősek otthona**	**Őszülő Otthon**	35	35	22	22	33	33	86	86	65	65
	Piroskavárosi Idősek Otthona	52	43	52	39	52	43	51	42	52	45
	Gondviselés Háza Aranysziget Időskorúak Otthona Csongrád	158	142	175	165	183	174	177	172	182	175
ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás-**fogyatékos személyek otthona** **Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona Csongrád**		100	12	100	10	100	11	100	11	100	12
lakóotthoni ellátás- **fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona**		24	1	24	1	24	1	24	1	24	1

(forrás: intézményi nyilvántartás)

Bentlakásos intézményi elhelyezésre várakozók száma:

Év	Szociális Ápoló Otthon		Őszülő Otthon		Piroskavárosi Idősek Otthona		Gondviselés Háza Aranysziget Időskorúak Otthona Csongrád		Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona, Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona I.-II. Csongrád	
	Várakozók száma (fő)	Ebből 65 éven felüliek száma (fő)	Várakozók száma (fő)	Ebből 65 éven felüliek száma (fő)	Várakozók száma (fő)	Ebből 65 éven felüliek száma (fő)	Várakozók száma (fő)	Ebből 65 éven felüliek száma (fő)	Várakozók száma (fő)	Ebből 65 éven felüliek száma (fő)
2021.	33	33	19	19	44	38	36	36	6	0
2022.	45	45	33	33	48	42	61	58	8	0
2023.	42	32	32	32	49	39	89	85	10	0
2024.	-	-	64	64	68	60	87	82	5	0
2025.	-	-	83	83	59	52	106	99	8	0

(forrás: intézményi nyilvántartás)

A csökkenő népességszám és a társadalom idősödése miatt egyre nagyobb terhet jelent az aktív korú lakosságnak az időskori ellátórendszer fenntartása.
A fenti táblázat nagyon jól mutatja, hogy a tartós bentlakásos idősek otthonai iránt hatalmas a kereslet. Évről évre jelentősen emelkedik az intézményi elhelyezésre várók száma. A várakozási idő egyre hosszabb, van, hogy éveket vehet igénybe, mire egy igénylő bekerülhet egy intézménybe. Ennek oka közt szerepel az a tény, hogy a népesség öregedésével folyamatosan nő a 65 év felettiek aránya, miközben a családok egyre kevésbé tudják otthon megoldani a folyamatos ápolást igénylő hozzátartozók gondozását.
Meg kell még említeni az intézmények kapacitáshiányát, hiszen a helyek szűkössége miatt a fluktuáció alacsony, így új lakó többnyire elhalálozás esetén tud beköltözni.

A helyi szociális ellátórendszerben történt változások (2021-2025) összefoglalása:

- 2021. évben szenvedélybetegek részére nappali ellátást nyújtó intézmény jött létre a Baptista Tevékeny Szeretetmisszió fenntartásában,
- 2023. január 01. napjától a Gondviselés Háza Fogyatékkal élők Kisréti Otthona önálló szociális intézményként működik
- 2024. októberében az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény átminősítésre került idősek otthonává, az összevont intézmény új neve Őszülő Otthon,
- 2024. októberében az Őszülő Otthon férőhelyszáma 59 főről 62 főre bővült,
- 2024. december 31. napjával megszüntetésre került a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatellátása.
- 2025. évben Képviselő-testületi döntés született az ATMÖT székhelyének megváltoztatására 2026. január 01. napjától és egyúttal a Piroskavárosi Szociális Család-és Gyermekjóléti Intézmény az ATMÖT fenntartásába került át.

V.3 COVID-19 hatása a szociális ellátórendszerben

A 2020. márciusában kialakult koronavírus járvány egészen 2023-ig elhúzódott.

A járvány kitörése óta a tartós bentlakásos intézmények többször is lezárásra kerültek, a lakók nem hagyhatták el az intézményt, a hozzátartozók pedig nem mehettek be az otthonokba. A kapcsolattartás telefonon, később Skype formájában történt. Izolációs helyiség került kialakításra ezen intézményekben a járvány későbbi szakaszában.

A koronavírus járvány nagy kihívás elé állította a bentlakásos intézményeket. A szigorú protokoll betartása mellett rendkívül nagyfokú fizikai és pszichés megterhelésnek voltak kitéve a lakók és a dolgozók egyaránt. A lakók számára a bezártság, a szeretteiktől való tartós izoláció, a dolgozók számára a folyamatos ápolási-gondozási feladatok, a készenlét, a munkatársak megbetegedése, emiatti tartós létszámhiány okozott iszonyatos erőfeszítéseket.

A pandémia után egyre nagyobb gondozási szükséglettel rendelkező ellátottak jelentek meg a rendszerben, ezért szakmai felkészültség terén egyre tapasztaltabb, főleg egészségügyi irányultságú szakdolgozókra lenne szükség.

VI. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

A Szociális törvényben meghatározott szociális feladat- és hatásköröket Csongrád Város közigazgatási területén:

- Csongrád Városi Önkormányzat képviselő-testülete (önkormányzati rendeletében foglaltak szerint), valamint
- Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatala (azon belül a Hatósági és Gyámügyi Osztály) gyakorolja.

A fenti két hatóság szociális rászorultság esetén pénzbeli és természetbeni támogatást nyújt a rászoruló egyéneknek/családoknak.

VI.1 Helyi önkormányzat Képviselő-testülete által nyújtott ellátások

Csongrád Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Szociális törvény 132.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazása alapján alkotta meg és fogadta el „ *A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználásának ellenőrzéséről*” szóló 10/2020. (II.21.) önkormányzati rendeletét, mely a szociális rászorultságtól függő különböző pénzbeli és természetbeni támogatási formákat, az arra való jogosultsági feltételeket szabályozza.

Az ellátások egy része általános támogatási formákat foglal magában (pl.rendkívüli települési támogatás), részben célzott támogatást (pl. Gyermek születéséhez nyújtott települési támogatás, Fogyatékos gyermek családjának nyújtott települési támogatás, Lakbér- fűtési támogatás) biztosít. A helyi szociális védőhálóval próbálja az önkormányzat megakadályozni a hátrányos helyzetű személyek/családok helyzetének további rosszabbodását, kirekesztődését.

Kiemelt jelentőséggel bír a segélyezési rendszerhez való hozzáférés egyszerűsége, a lehetőségekről szóló tájékoztatás, valamint az önkormányzat, civil szervezetek, egészségügyi szolgáltatók, szociális intézmények együttműködése annak érdekében, hogy célzottan és időben segítséget kaphasson a rászoruló.

A segélyezés szerepe az időskorú lakosság támogatásában

Az időskorúak életminőségének fenntartására és a szociális biztonság megőrzésére nagy hangsúlyt fektet a települési önkormányzatunk.
Az időskor előrehaladtával gyakoribbá válhatnak azok az élethelyzetek, amelyek fokozott anyagi és szociális kiszolgáltatottságot eredményezhetnek. Az idősek jelentős része nyugdíjból él, amely sok esetben csak korlátozottan képes fedezni a megemelkedett kiadásaikat: gyógyszerköltségeket, egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó költségeket, lakhatási és rezsi terheket, valamint az infláció következtében növekvő mindennapi kiadásokat. A helyi rendelet eltérő élethelyzeteket kezelő települési támogatásra jogosító különböző jövedelemhatárai biztosítják a különböző élethelyzetekhez nyújtható hathatós segítségnyújtás lehetőségét.

A Szociális és Lakásügyi Iroda figyelemmel kíséri a központi jogszabályváltozásokat, valamint a csongrádi lakosság szociális és egészségügyi helyzetét, és indokolt esetben javaslatot tesz a helyi rendelet módosítására, kiegészítésére, aktualizálására. A települési támogatások értékállóságának megőrzése és az érintett célcsoport hatékony megsegítése érdekében indokolt a jogosultsági jövedelemhatárok évről évre történő módosítása és a támogatási összegek folyamatos felülvizsgálata. A segélyezés célja nem kizárólag a krízishelyzetek kezelése, hanem

a méltó életvitel fenntartásának elősegítése. A pénzbeli és természetbeni támogatások hozzájárulnak ahhoz, hogy az idősek biztonságos környezetben megőrizhessék önállóságukat, életminőségüket.

A helyi rendeletben szereplő 65 év feletti lakosságot érintő pénzbeli és természetbeni ellátások:

- Rendkívüli települési támogatás
- Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás
    - lakbértámogatás
    - fűtési támogatás
- Települési támogatás temetési költségeihez való hozzájárulásra
- Gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás
- Időskorúak rendkívüli települési támogatása
- Köztemetés

2021-ben az önkormányzat célul tűzte ki egy idősekre szabott települési támogatási forma létrehozását. A 2022. január 1. napjától bevezetett Időskorúak rendkívüli települési támogatás az időskorban felmerülő többletköltségekhez kíván hozzájárulást nyújtani évente egyszeri alkalommal. Időskorúak rendkívüli települési támogatására jogosult az a személy, aki a kérelem benyújtásakor igazoltan nyugdíj vagy nyugdíjszerű ellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül, 75. életévét betöltötte, továbbá csongrádi bejelentett lakóhellyel vagy legalább 2 éve tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitel szerűen Csongrádon él, de bentlakásos intézményi ellátásban nem részesül. Házastársak esetén, ha mindkét személy megfelel a jogosultsági feltételeknek, külön- külön kérelemmel mindketten igényelhetik a támogatást. A jövedelemhatár 2022-ben 128.250 Ft volt és 10.000 Ft volt a támogatás összege. Az elmúlt 5 évben a támogatás jövedelemhatára 55%-kal növekedett, jelenleg 199.500 Ft és a nyújtott összeg 15.000 Ft-ra nőtt.

Időskorúak rendkívüli települési támogatása			
év	támogatásban részesítettek száma	nő	férfi
2022.	404 fő	311 fő (77%)	93 fő (23%)
2023.	285 fő	220 fő (77%)	65 fő (23%)
2024.	375 fő	283 fő (75%)	92 fő (25%)
2025.	415 fő	306 fő (74%)	109 fő (26%)

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

A 2023-as évben az infláció több, mint 17% volt. A kormány emiatt az év eleji emeléssel, a 13. havi nyugdíjjal és évközi korrekcióval megemelte a nyugdíjakat. Az idősek több ellátásban részesültek, az önkormányzat nem tudta utolérni az emelt nyugdíjakat, ellátásuk meghaladta a helyi rendeletben megszabott jövedelemhatárt. Az évek alatt a képviselő-testület a folyamatos korrigálásnak köszönhetően elérte a kezdeti jogosultsági létszámot, ezzel utolérve a nyugdíjak emelését, illetve azok összegét.

Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás – Fűtési támogatás közüzemi szolgáltatóhoz			
év	támogatásban részesítettek száma	ebből 65 év feletti kérelmező	65 éven felüliek aránya
2021.	88 fő	53 fő	60 %
2022.	393 fő	282 fő	71,7 %
2023.	297 fő	206 fő	69 %
2024.	365 fő	272 fő	74,5 %
2025.	436 fő	331 fő	75,9 %

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás – Fűtési támogatás fára			
év	támogatásban részesítettek száma	ebből 65 év feletti kérelmező	65 éven felüliek aránya
2021.	192 fő	36 fő	19 %
2022.	185 fő	56 fő	30 %
2023.	167 fő	57 fő	34 %
2024.	139 fő	55 fő	39 %
2025.	120 fő	48 fő	40 %

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

2021 és 2025 között a jogosultsági jövedelemhatár a fűtési támogatás esetében többszemélyes háztartás esetében 50% -kal, egyszemélyes háztartás esetében 46% -kal nőtt. Az elszabaduló energiaárakat figyelembe véve célzott és hatékonyabb fűtési támogatás biztosításával kívánta a képviselő-testület a rászoruló háztartások szociális biztonságát erősíteni, ezért 2022-ben a támogatási összeg differenciálásra került (távhő, áram és gáz esetében) a rezsicsökkentéssel kapcsolatos központi szabályozás miatt. A fával fűtő háztartások egységesen 1,5 erdei m^3 fát kaptak minden évben.

A fenti két táblázatból jól látszik, hogy a 65 év feletti kérelmezők körében a gáz-, áram- és távhőtámogatás iránti igény jelentősen meghaladja a tűzifára vonatkozó kérelmek számát. Ennek hátterében feltehetően az időskorral járó csökkenő fizikai terhelhetőség, a közüzemi alapú fűtési rendszerek magasabb aránya, valamint a közüzemi támogatások egyszerűbb és kiszámíthatóbb felhasználhatósága állhat.

Települési támogatás temetési költségekhez való hozzájárulásra			
év	támogatásban részesítettek száma	ebből 65 év feletti kérelmező	65 éven felüliek aránya
2021.	38 fő	12 fő	31,5 %
2022.	28 fő	12 fő	42,8 %
2023.	35 fő	14 fő	40 %
2024.	44 fő	22 fő	50 %
2025.	30 fő	7 fő	23 %

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

	2021.		2022.		2023.		2024.		2025.	
	támogatásban részesültek száma	ebből 65 év feletti	támogatásban részesültek száma	ebből 65 év feletti	támogatásban részesültek száma	ebből 65 év feletti	támogatásban részesültek száma	ebből 65 év feletti	támogatásban részesültek száma	ebből 65 év feletti
Rendkívüli települési támogatás pénzbeli	247 fő	23 fő	264 fő	34 fő	258 fő	26 fő	256 fő	28 fő	263 fő	42 fő
fő Rendkívüli települési támogatás időszaki	13 fő	3 fő	8 fő	3 fő	12 fő	6 fő	14 fő	3 fő	11 fő	3 fő
Rendkívüli települési támogatás természetbeni	156 fő	10 fő	1 fő	1 fő	36 fő	1 fő	9 fő	1 fő	35 fő	4 fő
Települési támogatás temetési költségekhez való hozzájárulásra	38 fő	12 fő	28 fő	12 fő	35 fő	14 fő	44 fő	22 fő	30 fő	7 fő
Köztemetés	10 fő	3 fő	12 fő	9 fő	8 fő	4 fő	8 fő	4 fő	10 fő	6 fő
Lakbértámogatás	85 fő	25 fő	75 fő	21 fő	79 fő	22 fő	62 fő	23 fő	59 fő	25 fő

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

Gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás - időszaki			
év	támogatásban részesítettek száma	ebből 65 év feletti kérelmező	65 éven felüliek aránya
2021.	48	27	56 %
2022.	62	10	16 %
2023.	44	25	57 %
2024.	49	30	61 %
2025.	49	30	61 %

(forrás: Csongrádi Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Iroda nyilvántartása)

A vizsgált időszakban a képviselő-testület törekedett arra, hogy a jövedelemhatárok és a megállapított támogatási összegek a keresetek és nyugdíjak növekedésével összhangban alakuljanak, annak érdekében, hogy a támogatások a változó gazdasági környezetben is megfelelő mértékben járuljanak hozzá a megélhetési terhek enyhítéséhez. A rendszeres felülvizsgálat hozzájárul ahhoz, hogy az ellátások a gazdasági változások ellenére is betöltsék szociális védőháló szerepüket.

Összességében elmondható, hogy a 65 év felettiek leginkább a rezsi és gyógyszerköltségeik csökkentéséhez kérnek támogatást. Különösen a téli időszakban jelent nagy segítséget az egyedül élő vagy az alacsony jövedelműek számára az önkormányzattól igényelhető támogatás a megélhetési nehézségek enyhítésében és az életminőség fenntartásában. A nyugdíjból élő emberek gyakran szembesülnek azzal, hogy jövedelmük nem tart lépést az emelkedő költségekkel. Ezek a támogatási formák nemcsak az anyagi terhek csökkentését szolgálják, hanem biztonságérzetük növeléséhez is hozzájárulnak. Az idősek segélyezése ezért fontos része a szociális ellátórendszernek és a társadalmi gondoskodásnak.

VI.2 Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatal által nyújtott ellátások:

A jogosultak részére szociális rászorultság esetén a járási hivatal a szociális törvényben meghatározott feltételek alapján pénzbeli ellátásként időskorúak járadékát, gyermekek otthongondozási díját és ápolási díjat, természetben nyújtott ellátásként közgyógyellátását állapít meg.

	65 év feletti, ellátásban részesült csongrádi lakosok száma				
Ellátás	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Időskorúak járadéka	10	10	8	10	9
Közgyógyellátás	180	181	175	176	171
Ápolási díj	4	5	6	5	9
Gyermekek otthongondozási díja	5	4	4	5	6

(forrás: Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály nyilvántartása)

A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény alapján a hadigondozás állami feladat, amelynek során az ellátások és kedvezmények jövedelmi értékhatárra tekintet nélkül illetik meg a jogosultat. A vizsgált időszakban a Csongrádi Járási Hivatal nyilvántartása alapján nincs arra vonatkozó adat, hogy hány fő vett igénybe hadiözvegyi járadékot.

A Járási Hivatal nyilvántartása alapján a 65 év feletti csongrádi lakosok körében az egyes pénzbeli és természetbeni ellátások igénybevétele a vizsgált időszakban viszonylag stabil képet mutatott. A legnagyobb létszámban a közgyógyellátást vették igénybe az időskorúak. Az adatok enyhe csökkenő tendenciát jeleznek, ugyanakkor az ellátás továbbra is jelentős szerepet tölt be az idősek egészségügyi kiadásainak mérséklésében.
Az időskorúak járadékában részesülők száma alacsony és évről évre viszonylag állandó volt, 8–10 fő között mozgott. Ez arra utal, hogy a jogosultsági feltételeknek megfelelő, rendkívül alacsony jövedelemmel rendelkező idősek száma a településen korlátozott. Hasonló tendencia figyelhető meg a gyermekek otthongondozási díja esetében is, ahol az ellátásban részesülők száma 4–6 fő között alakult. A jogosultságot nem a család anyagi helyzete, hanem az ápolt gyermek egészségi állapota alapozza meg.
Az ápolási díjban részesülő 65 év felettiek száma a vizsgált időszakban emelkedett: a 2021. évi 4 főről 2025-re 9 főre nőtt. Az adatok arra utalnak, hogy az idősebb korosztályban is jelen van a tartós gondozási feladatokat ellátók köre, amely fokozott figyelmet igényel a családtámogatási és szociális szolgáltatások tervezése során.
Összességében megállapítható, hogy a vizsgált ellátások igénybevételi adatai jelentős ingadozást nem mutatnak, ugyanakkor az egészségügyi és gondozási szükségletekhez kapcsolódó támogatások iránt továbbra is folyamatos igény jelentkezik a 65 év feletti lakosság körében.

VII. SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK, KULTÚRA, SPORT, TANULÁS, VALLÁS, KÖZBIZTONSÁG

„Nem az a fontos, hogy hány éves vagy, hanem az, hogy hogyan vagy hány éves."
(Márai Sándor)

A 2021-2025 év közötti időszak- a COVID-19 világjárvány miatti időszakot kivéve- is mozgalmasan telt a civilszervezetek, sportegyesületek, alapítványok életében. Városunkban aktívan tevékenykednek, számtalan programmal, tanulással, szórakozással töltik meg napjaikat a 65 év felettiek. Az, hogy milyen sokrétű és milyen szervezett kereteken belül történik mindez, azt az alábbi összefoglaló szemlélteti. A teljesség igénye nélkül a beszámolóban azok a civil szervezetek kerülnek bemutatásra, akiknek a működésében megtalálható a 65 év feletti korosztály.

VII.1 Városi közművelődési intézmények programjai az időskorúaknak

Csemegi Károly Könyvtár és Információs Központ

Az intézmény felnőtteknek szóló rendezvényeinek nagy részén az időskorúak jelentős számban vannak jelen. Külön, kifejezetten 65 év felettieknek nem szerveznek programokat, viszont a digitális jólét és informatikai szolgáltatások használói között ez a korosztály folyamatosan képviseltetni magát.
Az intézmény 2023 óta kiemelt partnere a Gondosóra programnak, illetve 2024 évben csatlakoztak a Telekom Netrevalók elnevezésű kezdeményezéséhez, melynek célja, hogy az időskorúak is megismerjék és hozzáférjenek a technológia nyújtotta lehetőségekhez. Ennek a programnak a keretein belül középiskolás diákok személyre szabottan, tudásszint függően ismertetik meg az időseket olyan digitális megoldásokkal, amelyek valós segítséget nyújtanak a mindennapi életben. A Meseklub és Hagyományőrző Klub foglalkozásain nagyon sok esetben a gyerekek a nagyszülőkkel vesznek részt, illetve az író-olvasó találkozókon is megjelenik ez a korosztály.

Művelődési Központ és Városi Galéria

A város közművelődésének egyik legjelentősebb szervezője, a térség közművelődési központja. Az intézmény fő feladata megalakulása óta a magyar és egyetemes kultúra értékeinek közvetítése, hagyományápoló és hagyományteremtő amatőr művészeti csoportok, a szabadidő kulturált és hasznos eltöltésére lehetőséget biztosító, felnőttek és gyermekek részére létrehozott szakkörök, klubok működtetése, ismeretnyújtó és ismeretszerző tanfolyamok és előadások szervezése.
Programjaik, kiállításaik szervezése során a többgenerációs rendezvények megvalósítása a céljuk, igyekeznek széles közönségréteget megszólítani. Segítik az időskorúak korosztályát is érintő civil szervezeteket azzal, hogy tevékenységükhöz székhelyet biztosítanak a Művelődési Központ épületében, megvalósítva ezzel a „befogadó ház" funkciót.

Programjaik szervezésekor igyekeznek minél szélesebb közönségréteget megszólítani:
-Színházi, irodalmi és egyéb előadások szervezése, autóbuszos színházlátogatások,
- Évfordulókhoz, emléknapokhoz, állami és városi ünnepségekhez kapcsolódó rendezvények szervezése (Magyar Kultúra Napja, nemzeti ünnepeink)
- Hagyományos, egyedi rendezvények (Majális, Csongrádi Napok rendezvénysorozat, Csongrádi Borfesztivál, Húsvét, Pünkösd)

Közösségi alkalmak, események: a havonta megvalósuló kiállításaik társasági eseményként jelennek meg a város életében, melyen az idősebb korosztály is szívesen vesz részt.

Bokrosi Művelődési Ház

A 2020-ban megújult Bokrosi Művelődési Ház a városrész kulturális eseményeinek központja. A működése nagyon szerteágazó az ott megrendezett programok tekintetében. Helyet biztosít az óvodások programjaitól kezdve az Idősek Klubjának rendezvényéig. Kiállítások keretein belül mutatja be a nyugdíjas korosztály kézműves munkáit. A Tiszavidéki Amatőr Alkotók Tárlatának kiállítói körének többsége a 65 év feletti korosztályból kerül ki és a helyi Kossuth Nyugdíjas Klub rendszeresen is itt tartja összejöveteleit. Az irodalmi délutánok pedig példaértékű generációk közötti program.
Bokroson igen aktív a közösségi élet, ezért szinte minden rendezvényen megtalálható a 65 feletti korosztály is (Pl.: Falunap, Szüreti Bál, Bokros múltja beszélgetőkör, Farsang a Mohácsi Busókkal, Főzőverseny, Gyereknap Egészségnap, Szakmai Nap, Akikre büszkék vagyunk előadássorozat).

Tari László Múzeum

Az elmúlt öt évben a Covid-19 világjárvány és a Múzeum felújítása miatt a látogatottság visszaesett. 2021-2025 között a 65 év feletti látogatók száma összesen: 1137 fő. Mivel csak 2024 májusa óta van járási kedvezménnyel árusított jegy (az is csak a 65–70 év közöttiek vonatkozásában releváns), 70 év felett pedig a látogatás ingyenes, ezen a számon belül a csongrádi lakosok aránya pontosan nem mutatható ki. Tapasztalataik alapján túlnyomórészt turisták érkeznek. A csongrádi visszatérő látogatók száma magas, ám „új" látogatók már kevesebben jönnek. Utóbbiak bevonzására helyi témájú kiállításokat építenek (Öregszőlők, Nagyrét, Csongrád a Kádár-korszakban, stb.) ezeknek köszönhetően ebből a korosztályból mindig vannak új, helyi érdeklődők. A kiállítások megnyitása alkalmával, Múzeumok Éjszakáján, Őszi Fesztiválon és más programjainkon - mivel nem szednek belépőt -, életkori statisztika nem készül, bár ezeken az eseményeken javarészt helyi nyugdíjasok vesznek részt, alkalmanként átlagosan 40-60 fő (évente 8-12 alkalommal).

Csongrádi Alkotóház és Művésztelep

Az évtizedes múltra visszatekintő Alkotóház munkássága ma már szerves részét képezi városunk kulturális életének. Megszámlálhatatlan alkotás készült itt és számos alkotó fordult már meg városunkban, a partnerkapcsolatoknak köszönhetően. Többek között a Szegedi

Tudományegyetem, a Magyar Képzőművészeti Egyetem, a Passaui Egyetem és a csehországi Turnov városa részéről. Ezek a kapcsolatok nem csak fiatalokat vonzottak, hanem nyugdíjas egyetemi tanárokat is, akik rendszeresen visszajárnak ide. Az intézmény által szervezett programok minden korosztálynak szólnak, de a Plein Air Nemzetközi Alkotótábor a Bronz Szimpózium, a NaN Art Tanoda által szervezett programokon kiemelt számban vesznek részt a 65 év feletti korosztályból.
Minden évben a Csongrád Város Képzőművészeiért Alapítvánnyal közösen szervezett kiállítássorozaton a megnyitón és a kiállítás megtekintői között is szép számmal jelen vannak az idősek.

VII.2 Civil szervezetek, sport szervezetek és alapítványok

Csongrád városában számos civil szervezet működik. Tevékenységi körüket tekintve igen széles skálán mozognak, kezdve a kertészkedéstől a hagyományőrzésen át a művészetekig. Jellemzően pályázatokból, tagdíjakból, önkormányzati támogatásból gazdálkodnak. Aktívan részt vesznek a város, illetve a kistérség életében. Rendszeres fellépések, bemutatók, foglalkozások során népszerűsítik tevékenységüket, ismertetik meg azt kicsikkel-nagyokkal egyaránt. Számos megyei és országos megmérettetésen indulnak nagy sikerrel, öregbítve városunk jó hírét.

Alföld Művészeti Egyesület

Az Alföld Művészeti Egyesület 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy menedzselje az Alföld Néptáncegyüttest, működtesse a Faludy György Irodalmi Műhelyt, segítse és működtesse az Alkotó Pedagógusokat és a Természetjáró sport-csoportot. A programok szereplői, illetve a résztvevők fele 65 év feletti. Az elmúlt 5 évben a programjaikon résztvevők száma kb. 4-5000 fő volt.
Rendezvényeik sokszínűségét és az egyesület aktivitását mutatja, hogy évente 18-34 műsort, programot rendeznek, (Magyar Kultúra Napja ünnepségek, Költészet Napja ünnepség, Ünnepi Könyvhét rendezvénye, Faludy György születése ünnepsége, Írók és Költők Dél-alföldi Nemzetközi Fesztiválja), ezek közül kiemelkednek a havonta tartott szakmai összejövetelek, amelyeket magánházaknál tartanak, döntő többségben 65 év felettiek részvételével.
Az egyesület nagy számban megjelentetett folyóiratok, antológiák és könyvek által is népszerűsíti a kultúrát.
Az elmúlt 5 évben 37 olyan könyvet jelentettek meg, amely Csongrádról szól, ill. Csongrád hatása nyomán jelent meg, alkotó pedagógusaik 3 kötetet jegyeznek. A Természetjáró csoport tagjai pedig a Kéktúra útvonalán már több száz kilométert tettek meg, naplóik és a kapott elismerések által bizonyítottan.

Csongrádi Kertbarát Klub

1980.02.21. napján alakult meg, egyesületként működik. Jelenleg 61 tagot számlál, átlagéletkoruk 75 év. Tagjai a Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetségének és a Vasutas Nyugdíjasklubok Országos Szövetségének.
Feladatának tekinti a tevékenységi köréhez tartozó ismeretek propagálását, az ilyen típusú rendezvényeken való részvételt, a múlt hagyományainak megőrzését, és a jelenkori gazdálkodásba történő átmentését.(Szakismeretek adása, bővítése a már gazdálkodók, illetve gazdálkodást tervező állampolgárok részére, gyakorlati fogások, természetes technológiai elemek bemutatása – tapasztalatcserék szervezésével-, amelyek a közvetlen, a több, és jobb minőségű termékek előállítását segítik elő.)
A klub célja az új termesztési eljárások, növényfajták és növényvédelmi eljárások megismertetése. Figyelemmel kíséri a piac elvárásait, ennek teljesítésére felhívja tagjai figyelmét. Foglalkozik tagjai kulturális, környezetismereti, egészségvédelmi ismereteinek bővítésével.
A CSTÁI Széchenyi István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Tündérkertjének fáit gondozzák, iskolai kertjükhöz vetőmagokat biztosítanak, a kézműves házak szebbé tételéhez virághagymákat és palántákat adományoznak, hozzájárulnak a Menta-nap sikeréhez is a gyógy-és fűszernövényeikkel.
Részt vesznek a Csongrádi Borfesztiválon, ahol zöldség-és gyümölcs kiállításon mutatják be termékeiket, de jelen vannak a Káposztafesztiválon is nagy létszámmal, valamint lelkes tagjai a város Legszebb konyhakert programjának, ahol minden évben szép sikereket érnek el.
Nem csak szakmai, hanem szoros baráti kötelékek is kialakultak.

Röpülj Páva Kör

1971 óta működik Csongrádon a Röpülj páva kör, mely a Magyar Televízió 1968-as „Nyílik a rózsa” népdal és nóta, valamint a későbbiekben meghirdetett „Röpülj páva” népzenei és népdaléneklési vetélkedő hatására alakult meg. Taglétszáma jelenleg 20 fő. Helyben és vidéken is egyaránt rendszeresen fellépnek népzenei és nyugdíjas fesztiválon, évek óta jó kapcsolatot ápolnak a környező települések dalos csoportjaival.
A kör kiváló lehetőség az elszigeteltség elkerülésére, az aktív szellemi frissesség megőrzésére. 2022-ben a IV. Tisza-vidéki Népdalkörök találkozóját szervezték meg és minden évben vidéki

rendezvényeken és népzenei találkozókon is részt vesznek. A tagok számíthatnak egymásra a mindennapi problémák megoldásában és az érzelmi támasznyújtásban.

László Imre Baráti Kör

A nótakör 2002.november 08. napján alakult. A kör feladata és megalakulásának célja, hogy a csongrádi születésű, országos ismertségre szert tevő László Imre (1986-1975) nótaénekes munkásságát megismertesse és népszerűsítse. 21 taggal működnek jelenleg, közülük 20 fő 65 év feletti.
A nótakör rendszeresen lép fel városunkban és vidéken is egyaránt, kiemelt figyelemmel László Imre munkásságára. Repertoárjuk változatos, mindent szeretnek énekelni, ami szép.
A csoport tagjainak fontos a körhöz tartozás, megelőzi az időskori magányt, és a barátságok kialakulásában is jelentős szerepet játszik.

Csongrád Városi Zenebarátok Egyesülete

Városunkban korábban is működött valamilyen formában kórus. A jelenlegi egyesületi forma 2006 óta működik 44 fővel, többségében aktív, vagy nyugdíjas pedagógusok alkotják. A Covid időszak nehézséget okozott a próbák megtartásában, de a korlátozások feloldásával rendeződött a kialakult rendszer. Műsoruk színes, szívesen énekelnek régi műveket, valamint kortárs szerzők műveit, de repertoárjukat mindig igyekeznek az alkalomhoz igazítani. Fellépéseik az egyesületi felkéréseken át a szoboravatásokon át a konferenciákig igen széles spektrumon mozog. Évente tavaszi önálló hangversenyt rendeznek és kétévente kórustalálkozót is. Mivel a város templomaiban nincs önálló kórus, a Plébánia meghívására részt vesznek a jelentőseb ünnepeken. Szívesen látják vendégül más városok kórusait, és utaznak akár belföldön, akár külföldön is, ami kiváló alkalom a közösségépítésre és a kapcsolatok bővítésére.

Egyetértés Nyugdíjas Klub

A klub 2009. évben alakult, székhelye a Művelődési Központ és Városi Galéria. Vidéki klubokkal is tartják a kapcsolatot, viszonozzák a meghívásukat. A klub tagjainak száma változó, a Covid-időszak nagyon megviselte a klubtagokat, kérdéses volt a létezésük, de 2024 évben tagtoborzással megmozdult az élet a közösségben. Kirándulásokat szerveznek és egészségi állapotukhoz mérten próbálnak részt venni a város életében. Szoros kapcsolatban vannak a Kertbarát Klubbal, segítik egymás munkáját. A klubtagok átlagéletkora 70 év felett van.

Csongrádi Ferences Hagyományokért Egyesület

2009 májusában alakultak meg, 24 fő alapító és 3 fő pártoló taggal. Jelenleg 24 fő a tagok száma. Székhelyük a csongrádi Szent József templom plébánia épületében van. Az egyesület fő célja a ferences rend csongrádi hagyományainak ápolása, meglévő lelki-, kulturális-, építészeti és tárgyi értékeinek őrzése és fenntartása. Elismert egyházi-és közéleti előadókat, művészeket hívnak meg az őszi-téli időszakban havonta megrendezésre kerülő „Ferences esték” elnevezésű rendezvénysorozatukra. Rendezvényeikkel a székhelyük környezetében élő valamennyi korosztály részére kínálnak programokat, melynek a szabadidő hasznos és igényes eltöltése a célja. Feladatuknak tekintik a ferences szellemiség jegyében a hátrányos helyzetű személyek, családok segítését. Karácsony előtt minden évben sokgyermekes családoknak tartós élelmiszer csomagokat készítenek és osztanak szét.
Több éves hagyományuk a „Ferences családi nap” megrendezése a város lakossága számára egész napos programsorozat keretében, mely zárásaként szentmisét tartanak. Alkalmanként Barátok bora elnevezéssel borversenyt is tartanak.
Havonta egyesületi összejövetelt tartanak, rendszeresen részt vesznek a város által szervezett programokon is. A belépésnek nem feltétele a vallásosság, bárkit, bármely korosztály tagjait várják a tagjaik sorába.

Csongrádi Sporthorgász, Környezet-és Természetvédő Egyesület

Az egyesület 1935 óta működik városunkban, jelenleg 1.013 fő. 70 év feletti tag 100 fő. Az egyesület célja a horgászsport fejlesztése, népszerűsítése a fiatalabb korosztály körében is, a természet védelmére nevelés, pályázatok benyújtása újabb vízterületek halgazdálkodási jogának megszerzésére. Az egyesület biztosítja tagjai számára a horgászathoz szükséges feltételeket, okmányokat, anyagi lehetőségeihez mérten haltelepítést végez, biztosítja a halállomány védelmét, gondoskodik a saját kezelésében lévő vízterület védelméről, felügyeli az országos és helyi horgászrend betartását a vonatkozó jogszabályok szerint. Évente

megrendezésre kerül az Évadnyitó, illetve az Évadzáró horgászverseny a tagjai számára, továbbképzéseket tart az új jogszabályi előírások megismeréséről.
Céljuk, hogy őshonos halak telepítésével az idegenhonos halak számát csökkentsék a megfelelő halfauna kialakítása érdekében, valamint a kezelésükben levő vízterületek turisztikai népszerűsítése, vendéghorgászok számának növelése. Önkormányzati támogatásból pótolják az őshonos halállományt. A vízpótlás, a rendszeres vízminőség ellenőrzés és a halállomány telepítése kiváló lehetőséget ad a horgászat kedvelőinek az időtöltésre.

Csongrádi Pedagógus Nyugdíjas Klub

„Összeköt a múltunk, gazdagít a jelenünk.”

2016 szeptemberében, hiánypótló jelleggel alakultak meg, jelenleg 60 fős létszámmal működnek. A kezdeti találkozásokból hamarosan egy rendszeresen működő, összetartó, egymást segítő közösség született. Céljuk Csongrádon közoktatásban, vagy annak irányításában egykor dolgozó, most már nyugdíjas pedagógusok összefogása, a találkozásokhoz közösségi tér biztosítása.
Aktívan részt vesznek a városi programokon, kültéri dekorációkat készítenek az ünnepekhez kapcsolódóan. Mind belföldi, mind külföldi kirándulásokat szerveznek, egészségmegőrző programok, előadások keretében fejlesztik tudásukat. Neves, országosan ismert előadókat hívnak, amelyek a város lakossága részére is elérhetőek. Fennállásuk alatt meggyőződtek arról, hogy a klub megalakulásával igazi közösséget hoztak létre, ahova tartozni mindenki számára jó. Tevékenységük és a város közösségéért végzett munkájuk elismeréseként Csongrád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2022. évben a Város Közösségéért díjat adományozta a klubnak.

Csongrádi Senior Úszó és Szabadidősport Egyesület

2003 óta civil, sportszervezetként működik. A helyi szenior úszók összefogása révén alakult, működése során országos hatáskörűvé nőtte ki magát. Tagjai nagyrészt csongrádi lakosok, de elszármazott, más városban élő csongrádiak is helyet kapnak az egyesületben. Jelenleg 37 taggal működnek, többségük 50 év feletti és nyugdíjaskorú, akik egészségmegőrzés, betegségmegelőzés céljából sportolnak.
Tevékenységük igen széleskörű, hiszen nem csak az úszás, hanem számos más sporttevékenység is, kezdve a vízi tornától a futáson át a kerékpározásig elérhető az egyesületben. Hatékonyan működnek, a kitűzött céljaikat elérték. Legfontosabbnak az egészség megőrzését, a betegség megelőzését, a sportok egészségmegőrzésben kifejtett jótékony hatásának mással történő megismertetését tartják. A több éve tartó programjuk célja az egészségben megélt életévek kiterjesztése, károsodások és életminőség romlás elkerülése. Közösségükben együtt sportolnak épek, sérültek, testi fogyatékkal élők. Igyekeznek kihasználni prioritásukat, hiszen a városban és a környéken az egyetlen egyesület, ami a szenior korúaknak rendszeres testmozgási és versenyzési lehetőségeket biztosít. Fontos számukra a példamutatás, az egészséges életmód kialakítása, fenntartása,az aktív, mozgásos szabadidő eltöltése.

Hagyományőrző Kézimunka Szakkör

A 2008 évben megalakult kör célja, hogy az ismert keresztszemes és egyéb hímzéstechnikák, illetve a horgolás és kötés hagyományát életben tartsák és átörökítsék a fiatalabb nemzedékre. Foglalkozásaikat heti rendszerességgel tarják a Művelődési Központban.
A 2023 évi vezetőváltást követően a szakkör újult erővel tért vissza a város kulturális életébe, fókuszuk a generációk közötti hidak kiépítése.
Egységes és folyamatosan megújuló arculattal rendelkeznek, aktív alakítóik és megtartó oszlopaik a város kulturális életének. Tevékenységük nagyban segít az idősek mentális egészségének fenntartásában is. Ez a fajta elfoglaltság hatékonyan küzd az időskori elmagányosodás, a depresszió és a szellemi leépülés ellen, biztosítva a tagok számára a méltó és aktív időskort.

A kör tagjai által készített munkákkal rendszeresen vesznek részt kiállításokon, jó kapcsolatot ápolnak a környező települések kézimunka szakköreivel is.

Béri Balog Ádám Honvéd Klub

A klub 1971-ben alakult, jelenleg 43 fővel működik nyugállományú katonákból, özvegyekből és támogató tagokból tevődik össze ez a létszám. Céljuk a történelmi és műszaki hagyományok ápolása, a hazaszeretetre nevelés és toborzás, a katonai követelmények megismertetése, a katonai pálya megszerettetése már általános iskolás korban. Rendszeres klubnapokat tartanak, melyek keretében nem csak az aktuális feladatok koordinálása szerepel, hanem „író-olvasó" találkozó formájában beszélgetések zajlanak le helyi írók, költők kiadványairól, de egészségügyi, jogi vendégek is megosztják klubtagjainkkal az aktuális információkat.
Részt vesznek városi programokon, a BEOSZ-DAR rendezvényein, valamint testvérszervezetük által rendezett találkozókon.

Környezet-és Természetvédők Csongrád Városi Egyesülete

1993. évben 41 fővel alakult meg az egyesület. Jelenleg 96 fő a taglétszám. Céljai a természeti értékek feltárása és védelme, környezeti tudatformálás, környezet-és természetvédelem, egészséges életmódra nevelés. Szoros kapcsolatban állnak a Polgári Természetőr csoporttal is. Folyamatos kapcsolatot tartanak a város általános és középiskoláival, az óvodákkal és igyekeznek már fiatal korban kialítani a környezettudatosságot a gyerekekben. Középiskolai tanulók segítségével karbantartják a túraútvonalakat (Köröszug), madárbarát parkot alakítottak ki a városközpontban, mely tevékenységüknek köszönhetően Csongrád város 2024. évben elnyerte a Madárbarát település címet. Zöld pont irodát működtetnek, bekapcsolódtak nemzetközi légszennyezettség mérési programba is. Tevékenységüket számos díj, és elismerő oklevél (Pro Natura emlékplakett, Enikő díj, Év Csongrád-Csanád Megyei Civil Szervezet oklevél) ismeri el.

Bokrosi Kossuth Nyugdíjas Klub

1984-ben alakultak meg, 2005 óta egyesületi formában működnek. Jelenleg 48 fő aktív tagot számlálnak, de alkalmanként a 70-90 főt is eléri a létszámuk. Bár tagjainak nagy része csongrádi lakos és ezért a rendezvényeiket elsősorban Csongrádon tartják, aktívan részt vesznek a bokrosi városrész programjaiban is. Minden évben hét alkalommal rendeznek ebéddel egybekötött zenés-táncos rendezvényt, ünneplik a farsangot, a nőnapot, férfi napot, anyák és apák napját. Az Idősek világnapja alkalmából műsort rendeznek. Karácsonykor meghívják a társklubjaikat (Tiszaújfalu, Gátér, Lakitelek, Csanytelek, Felgyő, Pusztaszer) évzáró ünnepségük alkalmával. Tagjainak egy része rendszeres látogatója a III. számú Idősek Klubjának is.

Bölcső Nagycsaládosok Csongrádi Egyesülete

A Bölcső Nagycsaládosok Csongrádi Egyesülete 35 éves múltra tekint vissza. 1991-ben 15 család alapította. Az évek alatt folyamatosan bővült a létszám, mostanra közel 100 család tagja a közhasznú szervezetnek. Jellemzően a három vagy több gyermeket nevelő családok alkotják közösségüket, de Alapszabályuk lehetővé teszi a pártoló tagságot is. Így vannak egy, két gyermekesek, sőt egyedülálló személyek is tagjaik között. Céljuk az élet és az anyaság tiszteletére, szeretetére nevelés, a házasságért, a családért és a jövő nemzedékért érzett felelősség erősítése. Egymást segítve egy olyan közösséget alkotnak, ahol jó együtt lenni, barátkozni, önkénteskedni.

Tagjai a NOE-nak (Nagycsaládosok Országos Egyesülete, valamint alapítótagja a KCSSZ-nek (Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége). Kiterjedt, országon belüli és túli baráti kapcsolatokat ápolnak más nagycsaládos szervezetekkel, valamint a városunkban és a környéken működő más civilszervezetekkel. Látogatják egymás rendezvényeit, segítik egymás munkáját. Tagságuk folyamatos változásokon megy át, de a tagcsaládok kötődnek az egyesülethez, a felnőttek és a gyermekek is szoros barátságokat ápolnak. Jelenleg a tagcsaládok között 6 fő 65 év feletti, 15 fő 70 év feletti, 1 fő 80 év feletti tagot tartanak nyilván.
Programjaik szervezésekor az egész családot szólítják meg A gyermekeket kísérik a szülők, nagyszülők ezekre az eseményekre, így az idős embereket is bevonják a mindennapos önkéntes tevékenységekbe, hiszen nagy szükség van a tapasztalatukra.

Bokrosi Hagyományőrző Egyesület

Az egyesület 2016-ban alakult meg és már az alapító okiratban célul tűzte ki a nyugdíjas korú lakossággal való együttműködést, hiszen a városrész programjaiban nélkülözhetetlen az idősek tapasztalata a hagyományőrzésben és a mindennapokban is. Ha a Hagyományőrző Bokrosi Szüreti bálra gondolunk és az azt megelőző készülődésre, akkor láthatjuk, hogy ez a korosztály mekkora súllyal képviselteti magát és tudását ezen a rendezvényen, kezdve a dekoráció elkészítésében nyújtott segítségükkel, az üdvözlő ajándékokon át a csőszpárok vendéglátásáig. Emellett az egyesület rendszeresen évente szervez ebédeket a III. számú Idősek Klubjában. Az idősek 2022 óta megrendezésre kerülő Farsang a Mohácsi Busókkal rendezvényen is aktívan segítenek, illetve a városrész központjában minden évben az Egyesülettel együtt díszítik fel a Betlehemet. Az egyesület számára különösen fontos az idősebb korosztály, hiszen ők segítenek megőrizni és átadni a régi hagyományokat.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat-Aranysziget Idősek Otthona

Az Aranysziget Időskorúak Otthona, akkori nevén, 1993-ban nyitotta meg kapuit idősek ápoló-gondozó otthonaként 184 fő ellátására. Az osztályokon kreatív foglalkozásokra és mentális gondozásra alkalmas helyiségek kerültek kialakításra. Nyitott könyvtár, kultúrterem, imaterem teszi komfortosabbá a lakók napi ellátását. Az egyéni foglalkoztatás mellett a nagyobb létszámú és különféle tematikájú csoportos foglalkoztatásra helyezik a hangsúlyt. A foglalkozások sokszínűek, a repertoárban szerepel a szórakoztató, a fizikai aktivitást segítő és a fejlesztő jelleg is. A demens foglalkoztatás hagyománya sok évre nyúl vissza intézményben. Minden foglalkozásnak, legyen az egyéni, kis, -vagy nagycsoportos, kiemelkedő szerepe volt a mentális jólét kialakításában, a tolerancia erősítésében, a kialakuló konfliktusok időbeni észlelésére és megoldásában, valamint a depresszió kezelésében, a közösségformálásban, szórakozásban. A tevékenységeik igen sokrétűek, alkalmazkodnak a lakók igényeihez, próbálják a mindennapjaikat élhetővé, sokszínűvé tenni. A foglalkozások, mint az ülőtorna, a levegőztetés, az egyéni és eseti beszélgetések, az első interjú és az életút elkészítése is segíti az itt élőket. Emellett, hogy a mentális és fizikai állapotukat karban tartsák, egyéb kulturális és szórakoztató szabadidős programok (nótakör, hangszeres dalkör vetélkedők, társas- és kártyajátékok, könyvtár, projektoros vetítés, hagyományokhoz köthető kulturális- és szórakoztató rendezvények, közös név- és születésnapok.), játékok, közös kirándulás, könyvtári szolgáltatás, vallásgyakorlási lehetőség és múzeumpedagógiai foglalkozás is rendelkezésükre áll.

Tourinform Iroda

Az irodába érkező ügyfeleik köre életkor alapján vegyes, de a 65 év feletti korosztályból általában egy napos látogatásra érkeznek városunkba. Pontos statisztikát nem vezetnek az életkor szerinti megoszlásról, de tapasztalatuk alapján az irodába látogatók 30-35 %-a ebből a korcsoportból érkezik. Amennyiben több napra érkeznek -és ez a korosztály kevésbé használja a technika adta lehetőségeket- ezért a programok összeállításában kérik az iroda segítségét. Érdeklődési körükben elsősorban a város nevezetességei, a múzeumok és a városi Galéria megtekintése, illetve a Gyógyfürdő látogatása a főbb célpont. A nagyrendezvényeken, fesztiválokon való részvétel nem motiváló tényező számukra.

Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda

Az intézmény az idős/idősödő korosztály tekintetében preferált helyzetben van a gyógyvíz adta lehetőségeknek is köszönhetően. A gyógyvíz jótékony hatását elsősorban és nagy számban ez a korosztály tapasztalja meg és használja ki. A vízitorna és a szaunahasználat sokaknak vonzó lehetőség. A 75 év felettieknek, illetve a kistérségben élőknek biztosított, jelképes összegű belépő jegyet szintén számos vendég veszi igénybe. Kiemelt program az idősebb korosztály számára az évente megrendezett Csongrádi Országos Senior Úszóverseny.

Új Bárka Egyesület

Az egyesület 2012-ben jött létre azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek, nagycsaládosok szociális helyzetét javítsák, segítsenek az idősek gondozásában, a nemzeti és etnikai kisebbégek támogatásában és a határon túli magyarsággal történő kapcsolattartásban segédkezzenek. A tevékenységük igen sokrétű. Támogató tagjaik és a programjaikon résztvevők között képviseltetik magukat a 65 év felettiek. Jellemzően az ismeretterjesztő előadásokra, istentiszteletekre járnak. Az Új Bárka Házban az összkeresztényi alkalmaknak kifejezetten nagylétszámú résztvevői. Az egyesület segíti az időseket temetések megszervezésében, gyászfeldolgozásban, emellett rendszeresen látogatnak el idősotthonokba, és emlékünnepeket szerveznek. A legnépszerűbb programjaik: a Házasság Hete, az ökomenikus alkalmak, a Teremtés Hete és az ezekhez kapcsolódó előadások. A Cipősdoboznyi szeretet programjuk pedig úttörő kezdeményezés volt a városban, amit azóta már több szervezet átvett. A bökényi városrészben létrehozott Új Esély központtal együttműködve tartanak a keresztény ünnepeken lelki segítségnyújtást prevenciós és rehabilitációs céllal.

Gondviselés Alapítvány

Az Alapítvány immár húsz éve végzi elhivatott munkáját az idős, beteg és ápolásra, gondozásra szoruló emberek támogatása érdekében. Célja a bentlakásos intézményben élő, 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk miatt folyamatos ápolást és gondozást igénylő rászorulók életminőségének javítása annak érdekében, hogy az ellátottak biztonságban, méltóságban és szeretetteljes környezetben élhessék mindennapjaikat, valamint az intézmény szakmai munkájának támogatása. Működése civil támogatásokból valósul meg.

A betegek ellátása magas szintű szakmai felkészültséget, szervezőkészséget, fizikai és mentális helytállást igényel valamennyi munkatárs részéről. Az ápolási feladatokat minden esetben a szakmai protokolloknak megfelelően, személyre szabottan végzik.
A Gondviselés Alapítvány az elmúlt két évtized során kiemelt figyelmet fordított arra, hogy az Őszülő Otthon lakói ne csupán megfelelő egészségügyi ellátásban részesüljenek, hanem tartalmas közösségi életet is élhessenek. Ennek érdekében rendszeresen támogatták kulturális és szabadidős programok szervezését, különösen az Idősek Hónapja és a karácsonyi ünnepkör alkalmával. A foglalkoztatási programok között továbbra is nagy népszerűségnek örvend a filmklub, a nótakör, a kézügyességet fejlesztő foglalkozások, a memóriafejlesztő és társasjátékos programok, az ünnepi készülődés, melynek költségeihez az Alapítvány is hozzájárul.
Jelentős támogatást nyújtott az ellátottak életminőségének javításához szükséges többletszolgáltatások biztosításában is.

Kiemelkedően fontosnak tartják a betegellátást segítő eszközök folyamatos fejlesztését is. Az Alapítvány támogatásával olyan korszerű ápolási és gondozási eszközök beszerzésére nyílt lehetőség, amelyek jelentősen megkönnyítik mind a betegek mindennapjait, mind pedig a dolgozók munkáját.
Az elmúlt húsz év eredményei azt bizonyítják, hogy a Gondviselés Alapítvány elkötelezetten szolgálja a rászoruló idősek és betegek érdekeit.

Csongrádi Aranysziget Kulturális Alapítvány

1996-ban alakult, az Aranysziget Otthonban Élő Idősekért Alapítvány néven, melynek fő célja az idősek életfeltételeinek és életminőségének javítása. Az alapítvány számtalan kulturális rendezvényt, zenés programokat, művészeti kiállításokat szervezett a lakóik szórakoztatására, mindennapjaik színesítésére, sőt a Bökényi városrész kis kulturális központjának tekintették.
2023. márciusában az alapítvány átalakult, megváltozott a nevük és a székhelyük. Az intézmény fenntartó kérésére viseli a jelenlegi nevét. Elsősorban kulturális alapítványként működik. A programjaik helyszínéül elsősorban az otthon közösségi tereit használják.
A legnépszerűbb programjaik a zenés, énekes és színházi előadások, lakóik nagy örömmel nézik meg az óvodás és iskolás gyermekcsoportok műsorait is. Ezek mellett naponta történik a tematikus foglalkoztatás kis, - és nagy csoportos formában.

Egészséges Bokrosért Alapítvány

Az alapítvány tevékenységének célja a bokrosi lakosság egészségtudatos magatartásának segítése, a kiemelt korosztályok (a gyerekek és az idősek) körében.

A fókuszban az egészséges táplálkozás és mozgás népszerűsítése áll, annak érdekében, hogy az egészségben eltöltött évek minél tovább és minél jobb minőségben teljenek. Évekig működtek együtt a bokrosi III. számú Idősek Klubjával is. A heti rendszereséggel tartott mozgásjavító tornán sokan vesznek részt a 65 év feletti korosztályból és ez a tevékenyég kiváló közösségi program is egyben.

Csongrádi-Tiszapart Sport Egyesület

Az egyesületnél az aktív labdarúgó életet már nem művelő, volt sportolók részére lehetőség van kispályás labdarúgásra. A Városi Sporttelep lehetőséget biztosít aktív időskori sportolásra, melyek legtöbbször a füves pálya melletti árnyas fák alatt különböző testmozgásokat felölelő foglalkozásokat jelent, melyek szervezettek. Egyéb sportolási lehetőségként petanque, nordic walk, jóga is szerepel az idősek által kedvelt mozgásformák között. Különböző rendezvények helyszíne is egyben, több alkalommal tartottak itt találkozót a Kertbarát Klub tagjai, és a Nyugdíjas Pedagógus Klub is.
A Csongrádi-Tiszapart SE lehetőséget biztosít az aktív kikapcsolódáshoz, különböző sportolási lehetőségekhez minden korosztály számára.

Homokföveny Idegenforgalmi Start Szociális Szövetkezet

A szövetkezet és a Kemping elsődleges célja a minőségi pihenési és rekreációs lehetőségek biztosítása a Csongrádra látogatók számára. Különös figyelmet fordítanak az időskorúakra, biztosítva számukra a természetközeli kikapcsolódást. A nyilvántartásuk alapján 2025 évben a teljes vendégkör 7 %-a volt 65 év feletti. Az idős korosztály számára a szálláshelyeken külön nyugdíjas kedvezményt biztosítanak, és kiemelten fontosnak tartják az egyenlő esélyű hozzáférést, ezért a kemping területén teljesen akadálymentesített feljáró, valamint külön mozgássérült mosdó is a vendégek rendelkezésére áll, biztosítva az idősek és mozgássérültek biztonságos és komfortos mozgását. Az ide látogató, pihenni vágyó vendégek sokféle lehetőség közül választhatnak. Az üdülőterület helyet biztosít az élményfestők, a különféle kulturális csoportok (pl. asszonykórus) részére, valamint olyan nagyobb létszámú tematikus rendezvények lebonyolítására, amelyek résztvevői között kiemelkedően magas a nyugdíjas korosztály aránya (Amatőr Rádiós Találkozó, NDK találkozó).

VII.3 Rendvédelem

- **<u>Csongrádi Rendőrkapitányság</u>**

A Csongrádi Rendőrkapitányság kiemelt figyelmet fordít az időskorú lakosság bűnmegelőzési célú tájékoztatására és védelmére. Az idősek fokozott veszélyeztetettsége indokolttá teszi a rendszeres prevenciós tevékenységet, különösen a vagyon elleni bűncselekmények, az internetes és telefonos csalások, valamint a megtévesztések megelőzése érdekében.

A Csongrádi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési feladatainak szerves részét képezik az időskorú lakosság figyelmét felkeltő és preventív előadások:

- rendszeres bűnmegelőzési előadások és tájékoztató fórumokat szerveznek,
- nyomtatott és elektronikus tájékoztató anyagokat juttatnak el az érintetteknek (vagyonvédelem, internetes csalások és közlekedésbiztonság témakörben),
- digitális biztonsággal kapcsolatos ismeretek fejlesztése,
- időskorúak számára elérhető rendőrségi és áldozatsegítő szolgáltatásokról adnak tájékoztatást.

Az idősek védelme érdekében fontos a rendőrség, az önkormányzat, a szociális és egészségügyi intézmények, az időseket képviselő szervezetek, valamint a civil közösségek között az együttműködés. A rendőrség és a jelzőrendszer tagjai közötti folyamatos együttműködés biztosítja, hogy az időskorúakat érintő problémák esetén gyors és hatékony reagálás történjen. Az időseket ellátó intézményekben felmerülő a rendőrség célzott prevenciós előadásokkal támogatja a megelőzést, a probléma megoldását. Általános cél, hogy növekedjen az időskorú lakosság biztonságérzete és csökkenjen az áldozattá válás kockázata.

Év	előadások száma	elért fő
2021.	nem volt ilyen irányú tevékenység	
2022.	8 alkalom	96 fő
2023.	14 alkalom	200 fő
2024.	6 alkalom	79 fő
2025.	9 alkalom	80 fő

A COVID–19 világjárvány miatt 2021-ben prevenciós jellegű előadások szervezésére nem került sor, azonban a következő években a tevékenység újraindult és folyamatosan jelen volt. A 2022–2025 közötti időszakban összesen 37 előadás valósult meg, amelyeken 455 fő vett részt. A legnagyobb elérést 2023-ban sikerült megvalósítani, amikor 14 előadás keretében 200 időskorú személyhez jutottak el a bűnmegelőzési információk. Az előadások és tájékoztatók hozzájárultak az idősek biztonságtudatosságának növeléséhez, a digitális veszélyek felismeréséhez, valamint az áldozattá válás kockázatának csökkentéséhez. A vizsgált időszakban az időskorúakat érintő bűncselekmények száma évente 17 és 32 eset között mozgott, melyek jellemzően vagyon elleni bűncselekmények voltak. Összességében megállapítható, hogy a kapitányság időskorúakat érintő bűnmegelőzési tevékenysége eredményesen szolgálja a korosztály biztonságérzetének erősítését és az áldozattá válás megelőzését.

- **Csongrád és Térsége Polgárőr Egyesület**

Az egyesület 1994-ben alakult. Tagjai önkéntes alapon, társadalmi munkában végzik polgárőr tevékenységüket. A taglétszám 35 %-a 65 év feletti, a már nem aktív tagjaik életét, mindennapjait figyelemmel kísérik, segítenek, számíthatnak egymásra.
Alapfeladataik Csongrád város köz- és külterületének védelme önálló járőrszolgálat kereteiben, illetve a tanyaprogram keretében a tanyák nyilvántartása, a tanyákon élők látogatása önállóan vagy rendőrséggel szervezett formában. Szoros együttműködést alakítottak ki a rendőrséggel, vízirendészettel, és a katasztrófavédelemmel. Feladataik közé tartozik még a városi önkormányzat, közintézmények (elsősorban a Művelődési Központ) és civil szervezetek rendezvényeinek helyszín biztosítása, vagyonvédelem. Lehetőséget biztosítanak a fiatalok számára az 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére is. Feladataikat az Országos Polgárőr Szövetség és a Csongrád-Csanád Vármegyei Polgárőr Szövetség szakmai ajánlása szerint végzik.

- **Tisza-Táj Polgárőr Egyesület**

Az egyesület 2016–ban alakult meg. Alapcéljuknak tekintik a közrend és a közbiztonság védelmét. A Tisza-Táj Polgárőr Egyesület tagjai Csongrád város közigazgatási területének közterületein segítik a lakosság minden rétegét, kisgyermek kortól egészen az legidősebbekig.

Szervezett formában a Művelődési Központ, a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény, továbbá óvodák, iskolák, civil szervezetek szokták segítségüket kérni szakmai programjaik, szabadidős rendezvényeik, programjaik lebonyolításának megvalósításához. Ezek során gyakran kérnek és kapnak tájékoztatást, segítséget az idősek, a programokon szolgálatot ellátó polgárőröktől.

A kül- és belterületen végzett járőrtevékenység közben szintén rendszeresen találkoznak segítségre szoruló, közlekedési, tájékozódási, utazási problémákkal küzdő idős személyekkel. A segítségükre sietők polgárőrök útmutatást, eligazítás nyújtanak. Segítenek közlekedési járműveiken felmerülő műszaki hibák elhárításában.

Ha sérüléssel találkoznak, egészségügyi problémával küzdő idős személlyel közterületen, akkor az azonnali kapcsolatfelvétel, elsősegély nyújtás mellett az idős személy aktuális állapotától függően segítenek a családtagok, vagy a területileg illetékes egészségügyi szolgálat értesítésében.

7.4 Vallás

A vallásgyakorlásnak fontos szerepe van az idős emberek életében. Az egyházak - fontosabb ünnepeihez, jubileumi rendezvényekhez, bérmáláshoz - jelentős számú hívő tömeget tudnak mozgósítani. Városunkban a katolikus és a református egyház rendelkezik a legtöbb taglétszámmal. Csongrádon több mint 7000 magát katolikusnak valló ember él, a ténylegesen vallásukat gyakorlók száma 1500 fő, 70 % időskorú. A reformátushívők száma Csongrádon és vonzáskörzetében 600 fő (az időskorúak aránya mintegy 50%-os a reformátushívők esetében).

Hétköznap körülbelül 15-20 ember vesz részt szentmisén, vasárnap és ünnepnapokon az összes szentmisén megközelítőleg 400-500 ember jelenik meg. A katolikus egyház számos programot szervez pl.: hittanos táborok, koncertek, kirándulások, zarándoklat. A városban két katolikus

plébánia működik. Itt közösségépítő, hitéleti és szociális tevékenységek folynak. Imaközösségek, rózsafüzér csoportok, biblia csoportok és lelkigyakorlatok. A helyi Karitász gondoskodik a rászorulók támogatásáról, lelki segítségnyújtásról és magányos, idős emberek támogatásáról.

VIII. ÖSSZEGZÉS

A koncepcióban bemutatott helyzetelemzés rámutat arra, hogy a településen élő időskorú lakosság élethelyzetének támogatása összetett, több szereplős együttműködésen alapuló feladat. Az idősek jólétének, biztonságának és életminőségének fenntartásában meghatározó szerepet töltenek be az önkormányzat által biztosított szociális ellátások, a segélyezési rendszer, a személyes gondoskodást nyújtó intézmények, valamint a civil és közösségi kezdeményezések.

A települési szociális rendszere törekszik arra, hogy az időskorú lakosság számára elérhetővé tegye a szükséges támogatási formákat, különös tekintettel az egészségügyi problémákból eredő többlet kiadásokra, valamint a magány és társadalmi izoláció megelőzésére és a jövedelmi terhekre. A segélyezési lehetőségek, a szociális alapszolgáltatások és intézményi ellátások fontos biztonsági hálót jelentenek az idősek számára. A civil szervezetek és közösségi programok hozzájárulnak az aktív időskor megéléséhez, a közösségi kapcsolatok fenntartásához. A szervezett programok lehetőséget teremtenek az elszigetelődés csökkentéséhez, a generációk közötti kapcsolatok erősítéséhez.

Továbbra is fontos feladat az időskorú lakosság szükségleteinek folyamatos nyomon követése, az ellátórendszerhez való hozzáférés javítása, a prevenció, a tájékoztatás erősítése. A cél egy olyan támogató közeg fenntartása és fejlesztése, amely elősegíti az idősek méltó, biztonságos és aktív életvitelét, valamint lehetőséget biztosít számukra, hogy minél hosszabb ideig saját közösségük aktív tagjai legyenek.

Csongrád Városi Önkormányzat elkötelezett az idősek tisztelete, megbecsülése és segítése iránt. 2011-ben elnyerte az Idősbarát önkormányzat elismerést tevékeny és példaértékű feladatellátásáért. A jövőben is nagy hangsúlyt kell fordítani az idősek életkörülményeire, támogatásukra, kulturális és szabadidős lehetőségeik bővítésére. Az ehhez a korosztályhoz kapcsolódó ellátásokat, szolgáltatásokat folyamatosan fejleszteni szükséges:

- az önálló életvitelt és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat;
- a szociális alapszolgáltatásokat és szakellátásokat;
- az egészségügyi rendszer szolgáltatásait, különösen a preventív szolgáltatásokat;
- az idős korosztály képzési, tanulási lehetőségeit;
- aktivitásukat segítő, támogató civil kezdeményezéseket.

A koncepció megalkotásakor és a végrehajtás során az önkormányzat számít az idősekkel foglalkozó szakmai és civil szervezetekre, a feladatok kapcsán az érintett területek vezetőire, munkatársaira. A tervezés és végrehajtás eredményessége, hatékonysága feltételezi a szervezetek, intézmények együttműködését is. Minden tevékenységet folyamatosan, lehetőségeinkhez mérten kell megvalósítanunk.

Az alábbi SWOT analízis a helyi időspolitikára jellemző sajátosságokat mutatja be:

Erősségek:	**Gyengeségek:**
- az önkormányzat elkötelezettsége az idősek életminőségének javítása iránt - idősbarát önkormányzat - kiépített szociális szolgáltató rendszer - rászorultságot figyelembe vevő támogatási rendszer - felmerülő problémákra történő hatékony reagálás - szakmailag jól képzett, elhivatott szakemberek - civil szervezetek aktív működése - nyitottság a pályázatokon való részvételre - aktívan működő nyugdíjasklubok	- támogatásra szoruló idősek egy része láthatatlan az önkormányzat számára, nem jelennek meg az ellátórendszerben - elmagányosodás - öngondoskodási igény és az egészségtudatos életmód iránti motiváció alacsony - prevenció helyett egészségügyi ellátórendszer igénybe vétele - az egészségügyi és szociális ellátórendszer összehangolásának hiányosságai - negatív sztereotípiák a szociális ellátó rendszerrel szemben - Az idősek digitális kompetenciái sok esetben hiányosak, ami megnehezíti az információkhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést - az otthoni gondozás nehézségei - férőhelyhiány - munkaerőhiány az ellátórendszerben - finanszírozás szűkössége - „Demencia” speciális ellátórendszer igénye
Lehetőségek:	**Veszélyek:**
- a szolgáltatások folyamatos, tudatos fejlesztése a lakossági igényekhez igazodva, - otthoni gondoskodás fejlesztése - szociális otthoni férőhelybővítés - önkéntes látogatószolgálatok alapítása - nyilvánosság, média felhasználása az intézmények, civil szervezetek programjai kapcsán - továbbképzés - pályázatok és egyéb források hatékony felhasználása - önkéntesek bevonása az idősellátásba, idősgondozásba - igényfelmérés a 65 év felettiek körében az alapellátás tekintetében - social media (közösségi média), mint kommunikációs tér	- lakosság további elöregedése - krónikus betegségek halmozódása - szociális ellátásra szoruló idősek számának folyamatos növekedése - szakemberek pályaelhagyása, burn out szindróma az ellátásban dolgozóknál („kiégés”) - utánpótlás nem biztosított - szociális ellátórendszer finanszírozási nehézségei - az időskori elszegényedés és a megélhetési költségek emelkedése - családtagok hiánya vagy túlterheltsége, ill. ismerethiánya az idősgondozás területén

- munkaerőhiány leküzdése - a digitális kompetenciák fejlesztése, digitális szolgáltatások elérhetővé tétele - generációkat összekötő kezdeményezések - az ezüst gazdaságban rejlő lehetőségek - aktív időskor ösztönzése	

VIII.1 Eddigi „Jó gyakorlatok”

A pozitív tapasztalatokat eredményező programok, szolgáltatások és együttműködések olyan jó gyakorlatokat jelentenek, amelyek megőrzése, továbbfejlesztése és lehetőség szerinti bővítése a következő időszak kiemelt feladata:

- Idősek világnapja keretében idősek napja, idősek hete rendezvények;
- Szépkorúak köszöntése;
- Kreatív terápiás foglalkozások az idősotthonokban;
- Nyílt napok az idősotthonokban;
- Az időseket ellátó intézmények közös programjai, találkozók;
- Könyvtári program keretében a digitális kompetenciák fejlesztése;
- Idősek tornája, senior úszás, kerékpártúrák szervezése;
- Színházi utak, bérletes utak szervezése;
- A generációk közötti kapcsolattartás erősítése, gyermekek és az idősek közötti kapcsolattartás rendszeres személyes találkozások, közös tevékenységek, beszélgetések, a kölcsönös tisztelet és odafigyelés erősítése.

Településünk számára kiemelt jelentőségű az időskorú lakosság életminőségének megőrzése és javítása, valamint annak elősegítése, hogy az idősek minél tovább aktív, biztonságos és méltó életet élhessenek saját közösségükben. Az idősellátás összetett kérdés, amely egyszerre érinti az egészségügyet, a szociális ellátást, a családokat és a társadalom egészét.

Az önkormányzat, az egészségügyi és szociális intézmények, a civil szervezetek, az egyházak, a közművelődési intézmények és a rendvédelmi szervek együttműködése jelentős eredményeket hozhat az idősek támogatása terén. A demográfiai és társadalmi folyamatok ugyanakkor új kihívásokat is jelentenek, amelyekre a jövőben is közösen kell válaszokat keresnünk.

Fontos feladat a már jól működő gyakorlatok fenntartása és továbbfejlesztése, valamint a még meg nem valósult célkitűzések folyamatos figyelemmel kísérése és lehetőség szerinti megvalósítása.

Bár a kihívások jelentősek, számos olyan jó gyakorlat és fejlesztési irány létezik, amelyek hosszabb távon javíthatják az idősek életminőségét és az ellátórendszer működését.

Az Idősügyi Koncepció olyan iránymutatást kíván nyújtani a következő időszakra, amely elősegíti az idősek társadalmi megbecsülését, aktivitásuk megőrzését, biztonságuk erősítését és az ellátórendszerek hatékony működését. A kitűzött célok elérése csak széles körű

együttműködéssel, közös felelősségvállalással és a helyi közösség aktív részvételével valósítható meg. Együtt az idősekkel. Célunk, hogy településünk továbbra is olyan közösség maradjon, ahol az idősek tudására, tapasztalatára és értékeire építve biztosítható az aktív, biztonságos és méltóságteljes időskor.

VIII.2 A 2026-2030. évre kitűzött cselekvési irányok

Egészségügy

Az alapellátás működése biztosított, azonban az idős lakosság növekvő egészségügyi szükségletei indokolják a prevenciós programok, szűrővizsgálatok és egészségmegőrző kezdeményezések további erősítését. Fontos az egészségügyi szolgáltatások megszokott környezetben történő biztosítása, a szolgáltatások fejlesztés, hozzáférésének javítása.

Szociális ellátórendszer

A szociális szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az idősek önálló életvitelének támogatásában. Ennek érdekében a szociális ellátórendszer folyamatos fejlesztése nagy hangsúlyt kap. Szükséges az intézmények tárgyi feltételeinek folyamatos javítása, különös tekintettel a betegágyak, éjjeliszekrények, valamint az alap- és szakápoláshoz szükséges eszközök és fogyóanyagok rendszeres pótlására és korszerűsítésére. Kiemelt figyelmet kell fordítani a magány megelőzését szolgáló programokra. Erősíteni szükséges az otthoni, otthon közeli ellátások kapacitását, mert nagyon sok szakosított ellátásra váró sajnos nem kap segítséget. Az intézmények további férőhelykapacitásának bővítése valamint az ellátási feltételek fejlesztése továbbra is indokolt az ellátás iránti folyamatosan növekvő kereslet miatt. Cél a várakozási idők csökkentése és a magas színvonalú, személyre szabott ellátás biztosítása. Nagy szükség lenne helyben szociális gondozó képzésre, a foglalkoztatott dolgozók tudásának frissítésére, korszerű betegápolási technikák bemutatására, akár ösztöndíj programra, a szakképzett dolgozók utánpótlása érdekében. A szolgáltatások hosszú távú, magas színvonalú működésének biztosítása érdekében fontos a megfelelő létszámú és felkészült szakemberállomány megtartása, anyagi és erkölcsi megbecsülése, a dolgozók folyamatos szakmai továbbképzésének támogatása.

Önkormányzat

Az önkormányzat feladata továbbra is az idősbarát települési környezet kialakítása, az akadálymentesítés, az információhoz való hozzáférés javítása, valamint az időseket érintő programok és szolgáltatások koordinálása.

Civil szervezetek

A civil szervezetek jelentős szerepet játszanak a közösségépítésben és az aktív időskor támogatásában. Továbbra is nagy szükség van az általuk szervezett programokra, lehetőségekre, a generációk közötti együttműködések ösztönzésére, az időskori elszigetelődés megelőzésére.

Közművelődés

Az idősek kulturális és közösségi aktivitásának fenntartása, a digitális kompetencia fejlesztése, valamint az egész életen át tartó tanulás lehetőségének biztosítása fontos cél. Közművelődés

Az idősek kulturális és közösségi aktivitásának fenntartása, a digitális kompetencia fejlesztése, valamint az egész életen át tartó tanulás lehetőségének biztosítása fontos cél.

Rendvédelem és közbiztonság

Az idősek biztonságérzetének növelése érdekében folytatni szükséges a bűnmegelőzési tájékoztató programokat az online csalások és az időskorúakat célzó visszaélések megelőzése érdekében.

Az alábbi összefoglaló táblázat bemutatja a 2021-2025. évre kitűzött valamint a 2026-2030. évre vonatkozóan meghatározott cselekvési irányokat:

Szakterület	2021-2025. évre kitűzött cselekvési irányok	Megvalósulás	2026-2030.évre kitűzött cselekvési irányok
Egészségügy	Szolgáltatások fejlesztése	Megvalósult, a fejlesztés folyamatos	- Prevenciós programok, szűrővizsgálatok és egészségmegőrző kezdeményezések további erősítése - Egészségügyi szolgáltatások hozzáférésének javítása - A dolgozók továbbképzése - Az egészségben eltöltött évek számának növelése
	Betegségmegelőző, rehabilitációs egészségfejlesztő programok	Megvalósult, a programok jelenléte folyamatos	
	Egészségmegőrző programok indítása	Megvalósult, a programok jelenléte folyamatos	
	Szolgáltatások megszokott környezetben való biztosítása	Megvalósult	
Szociális ellátó rendszer	Észlelő- és jelzőrendszeri tagok szorosabb együttműködése	Megvalósult	- Az ellátórendszer folyamatos fejlesztése hangsúlyos - Intézmények tárgyi feltételeinek bővítése, fejlesztése, korszerűsítése - Magány megelőzését szolgáló programok - Intézmények további férőhelykapacitásának bővítése - A várakozási idő csökkentése - Az ágazattal, szakterülettel összefüggő képzések – utánpótlás érdekében - A szakemberállomány megtartása, anyagi-erkölcsi megbecsülése, folyamatos továbbképzés támogatása
	Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény átalakítása tartós bentlakásos intézménnyé	Megvalósult (az Őszülő Otthon és a Gondviselés Háza összevonásra került, az intézmény új neve: Őszülő Otthon)	
	A szociális ellátórendszer folyamatos fejlesztése a lehetőségekhez mérten	Megvalósult, de a fejlesztés továbbra is folyamatos. Az Őszülő Otthonban férőhelybővítés történt. Az Önkormányzat és a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió között együttműködési megállapodás jött létre szenvedélybetegek részére nappali ellátás nyújtására	
Önkormányzat, Járási Hivatal	Idősekre szabott támogatás létrehozása	Megvalósult, az önkormányzat idősekre szabott települési támogatást hozott létre.	- Az idősbarát környezet fenntartása a településen, további lehetőséget keresése - Akadálymentesítés a felmerülő igényekhez igazodva továbbra is fontos feladat

	Minél teljesebb körű akadálymentesítés kiépítése, karbantartása	Az akadálymentesítés folyamatos, a fenntarthatóságot pályázati források segítik elő	- Az időseket érintő programokat és szolgáltatásokat segítő intézkedések
	Érdekképviselet és információ áramlás biztosítása, helyi szintű döntésekről hatékony tájékoztatás	Megvalósult	
Civil szervezetek	Programmal a civil szervezetek, önszerveződő csoportok munkájának támogatása	Az önkormányzat minden évben támogatást nyújt a civil szervezetek részére, munkájuk segítéséhez	- Továbbra is nagy szükség van a civil szervezetek által szervezett programokra az aktív időskor, az egészségben eltöltött évek számának növeléséhez, - Az időskori elszigetelődés csökkentése
	Idősek mozgás-aktivitásának elősegítése	Megvalósult	
	Generációk közötti szolidaritást elősegítő programok	Megvalósult	
Közművelődés	Idősek nyelvi, informatikai képzésének támogatása	Nem valósult meg	- Lehetőségek keresése
Rendvédelem	Felvilágosítással, prevenciós programokkal az idősek áldozattá válásának és a megélhetési bűnözésnek megelőzése.	Megvalósult. A rendőrség folyamatos prevenciós és felvilágosító programokat tart az idősek részére az áldozattá válás és a megélhetési bűnözés témakörében	- Folyamatos fenntartás szükséges